

Sprawozdanie z pracy placówek
Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach,
Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. św. Tereski w Rabce Zdroju
oraz Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka Niewidomego
i Przedszkola dla Dzieci Niewidomych w Gdańsku Sobieszewie
2019

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w placówkach edukacyjnych w ramach Ośrodków Szkolno-Wychowawczych w Rabce Zdroju, Laskach i Gdańsku Sobieszewie przebywało 252 uczniów, w tym w przedszkolach: 35, w szkołach podstawowych: 133, w szkołach ponadpodstawowych: 84. 31 sierpnia 2019 roku naukę w gimnazjach w Rabce Zdroju i w Laskach zakończyło 17 uczniów (10 kontynuuje naukę w szkołach ponadpodstawowych w Laskach), a w szkołach ponadpodstawowych 9 uczniów.

Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju na dzień 31 grudnia 2019r. objętych było 119 dzieci. We wszystkich naszych placówkach edukacyjnych realizowane były obowiązkowe zajęcia wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania, uczniowie zdobywali umiejętności i wiadomości zapisane w podstawie programowej dla danego etapu edukacyjnego. W Ośrodkach pracuje 319 osób, w tym: nauczyciele, wychowawcy, rehabilitanci, pracownicy administracyjni i fizyczni. Pedagogiczni pracownicy Ośrodków posiadają (bądź uzupełniają) tyflogiczne przygotowanie wraz ze specjalistycznym, bądź przedmiotowym, odpowiednim do prowadzonych zajęć. Do naszych placówek przyjmowane są dzieci z całej Polski oraz spoza jej granic na podstawie opinii bądź orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Dla każdego dziecka tworzony jest indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, obejmujący odpowiednią do potrzeb dziecka liczbę zajęć terapeutycznych i rewalidacyjnych, wśród nich: orientacja przestrzenna, terapia widzenia, integracja sensoryczna, rehabilitacja ruchowa, hipoterapia, dogoterapia, nauka gry na instrumentach, muzykoterapia, zajęcia logopedyczne, zajęcia z psychologiem oraz zajęcia grupowe, typu: rytmika, pływalnia i inne. Uczniowie naszych szkół na okres nauki mają możliwość zamieszkania w internatach. I tak w grudniu 2019 roku w naszych internatach: w Rabce Zdroju (28) i Laskach (149) mieszkało 177 wychowanków, 75 dojeżdżało do naszych szkół (przedszkoli) z domów rodzinnych.

W ramach Ośrodka w Laskach działają również: Szkoła Muzyczna I stopnia (13 uczniów na 31 grudnia 2019), dom dziecka (7 dzieci), dział tyflogologii, biblioteka, dział wydawniczy. Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji Narodowej w zakresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek oświatowych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 również Ośrodki Szkolno-Wychowawcze dla Dzieci Niewidomych w Laskach, Gdańsku Sobieszewie i Rabce Zdroju zawiesiły swoją działalność na czas nieokreślony. Nauczyciele, wychowawcy, rehabilitanci nawiązali kontakt z rodzicami uczniów i ustalili zasady organizacji nauczania na odległość. Praca jest dostosowana do możliwości i potrzeb uczniów.

Poniżej przedstawiam Państwu skrót sprawozdań z pracy wychowawczo-dydaktycznej z poszczególnych placówek. Pełne sprawozdania są do wglądu w Biurze Szkolnym w Laskach. Zapraszam.

Elżbieta Szczepkowska – Dyrektor Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach.

I

Dział Wczesnego Wspomagania Rozwoju Niewidomego i Słabowidzącego Dziecka w Laskach – Dyrektor s. Julitta Siedlecka

W drugim semestrze 2018/2019r. zespół Wczesnego Wspomagania objął swoimi działaniami 47 dzieci. Na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju prowadzono zajęcia z 27 dzieci, natomiast ze skierowaniem z NFZ na konsultacje i rehabilitację 20 dzieci z całego kraju, zajęcia te były realizowane podczas kilkudniowych pobytów. Cztero dzieci przyjeżdżało raz w tygodniu na indywidualne zajęcia z terapii widzenia i z tyflopedagogiem. W pierwszym semestrze roku szk. 2019/20 w zajęciach rehabilitacyjnych na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju systematycznie uczestniczyło 24 dzieci. Ze skierowaniem NFZ na tygodniową rehabilitację przyjechało w I semestrze 20 rodzin, w tym 6 rodzin pierwszy raz. Wszystkie nowe rodziny zadeklarowały chęć dalszego systematycznego korzystania z naszej terapii. Na jednodniowej wizycie było 4 dzieci. Łącznie w zajęciach naszego Działu Wczesnego Wspomagania Rozwoju uczestniczyło 48 dzieci i ich rodzin. Niemal u wszystkich dzieci występowały dodatkowe niepełnosprawności lub inne poważne problemy zdrowotne. Rozmowy z rodzicami pozwalały na uzyskanie lub uaktualnienie (w przypadku kolejnej wizyty) istotnych informacji o rozwoju dziecka. Prowadzono także dla rodziców zajęcia instruktażowo-pokazowe z zakresu tyflopedagogiki oraz orientacji przestrzennej. Indywidualne spotkania z dziećmi pozwalały na ocenę ich możliwości w różnych dziedzinach rozwoju, obserwację zachowania, relacji z rodzicami, sposobu wykonania proponowanych zadań. Mają za zadanie pomagać w doskonaleniu lub nabywaniu nowych umiejętności, wiadomości. Obserwacje prowadzone podczas zajęć stanowią podstawę do formułowania zaleceń, wskazówek dla rodziców i osób pracujących z dziećmi na co dzień. Zespół konstruuje i uzupełnia Arkusze obserwacji oraz indywidualne plany pracy dla każdego z dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju. Adekwatnie do potrzeb udzielane są też rodzicom informacje telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Od stycznia 2020 roku do 11.03.2020 roku Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju działał w normalnym trybie, pracując z dziećmi i ich rodzinami w ramach kilkudniowych pobytów w placówce i jednodniowych konsultacji. Szesnaścioro dzieci uczestniczyło w zajęciach na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju i ośmioro ze skierowania na rehabilitację finansowego w ramach NFZ. Zebrania całego Zespołu, zajęcia edukacyjno-terapeutyczne, konstruowanie zaleceń, rozmowy z rodzicami, konsultacje psychologiczne odbywały się regularnie.

Od 11 marca 2020 r. nasze zadania realizujemy w formie zdalnej. Utrzymujemy z rodzicami kontakt telefoniczny, za pośrednictwem poczty elektronicznej, komunikatorów. Przekazujemy im nasze zalecenia, propozycje zabaw i ćwiczeń stymulujących rozwój. Udzielamy wsparcia, dodatkowych wyjaśnień.

II

Dział Wczesnego Wspomagania Rozwoju Niewidomego i Słabowidzącego Dziecka w Gdańsku Sobieszewie – Dyrektor s. Ida Burzyk

Wczesnym Wspomaganiu Rozwoju z zajęć rehabilitacyjnych w Sobieszewie korzystało 93 dzieci w wieku od 2 miesięcy do 8 lat oraz starsze przyjeżdżające na konsultacje i na Spotkania Integracyjne. Dzięki dobrej współpracy Zespołu Wczesnego Wspomagania Rozwoju z rodzicami, widoczne są postępy dzieci i wyniki ich rehabilitacji. Zajęcia w Ośrodku odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 – 18.00. Dla dzieci i ich rodzin były organizowane Spotkania Integracyjne.

Część dzieci przyjeżdżało na terapię w formie kilkudniowych pobytów z noclegami. Przez cały rok w każdym tygodniu na „turnusie” przebywały 4 rodziny i dodatkowo jeszcze 2 lub 3 dzieci każdego dnia na jednodniową terapię. Dzieci korzystały z terapii widzenia, nauki

orientacji, muzykoterapii, rehabilitacji ruchu, dogoterapii oraz z zajęć z tyflopedagogiem i psychologiem jak również z konsultacji neurologopedycznych.

U większości dzieci poza dysfunkcjami wzroku, występują dodatkowe uszkodzenia. Dzieci niewidome i słabowidzące z Trójmiasta i okolic zostały objęte w naszym ośrodku kompleksową i wielospecjalistyczną opieką. Korzystały z różnej formy terapii i zajęć według ich potrzeb i możliwości. Terapie przebiegały według programu ustalonego wspólnie przez zespół specjalistów. Po przeprowadzonej diagnozie przez cały zespół terapeutów i rehabilitantów różnych specjalności dla każdego dziecka ustalano indywidualny program, w którym określano formę, czas trwania i częstotliwość spotkań terapeutycznych.

Z uwagi na deficyty rozwojowe, dzieci wymagały wzmoczonych działań rewalidacyjnych podejmowanych zarówno przez terapeutów jak i przez rodziców.

Wszyscy terapeuci mają kwalifikacje w swoich specjalnościach, jednocześnie wciąż doksztalczą się w zakresie Wczesnego Wspomagania Rozwoju oraz problematyki dzieci niewidomych poprzez uczestnictwo w warsztatach, konferencjach i dodatkowych studiach.

Rodziny dzieci uczęszczających na zajęcia otrzymują wszechstronną pomoc w procesie rozwojowym swojego dziecka. Dotyczy ona, m.in.:

wsparcia w procesie pełnej akceptacji niepełnosprawnego dziecka

nauki budowania prawidłowej więzi emocjonalnej między rodzicami a dzieckiem i zdrowym rodzeństwem

nauki rozpoznawania zachowań dziecka i ich odpowiedniej interpretacji oraz prawidłowej reakcji na nie

instruktażu i poradnictwa na temat

a/ stymulacji rozwoju dziecka

b/ prawidłowej pielęgnacji

c/ rozwiązywania problemów wychowawczych

informacji o potrzebie wyposażenia dziecka w odpowiedni sprzęt, pomoce i inne przedmioty pomocy rodzicom w odpowiedniej organizacji środowiska domowego, przystosowanego do specjalnych potrzeb dziecka niewidomego i słabowidzącego uwzględnieniem również potrzeb zdrowego rodzeństwa

rozwijania poczucia przynależności do grupy rodziców dzieci niepełnosprawnych, i pomoc we wzajemnym wspieraniu się rodziców dzieci niepełnosprawnych

Spotkania z rodzicami odbywały się w różnej formie (rozmowy z terapeutami na temat ćwiczeń i pracy z dzieckiem w domu, tematyczne warsztaty z rodzicami, spotkania integracyjne, odwiedziny specjalistów z zespołu Wczesnego Wspomagania Rozwoju w domach dzieci celem konsultacji i pomocy z zakresu tyflogologii).

Podczas spotkań zespołu terapeutycznego weryfikowano programy w oparciu o dynamikę rozwoju dziecka. W procesie ewaluacji programu czynny udział brali rodzice dziecka.

Terapeuci Ośrodka służą pomocą innym nauczycielom, pedagogom i wychowawcom pracującym w integracji z dziećmi niewidomymi i słabowidzącymi. Dotyczy to konsultacji wyposażenia pokoju tyflopedagoga, adaptacji pomocy dydaktycznych, środowiska i doboru odpowiednich pomocy i oprzyrządowania dziecka niewidomego, oraz dzielenia się swoimi doświadczeniami z przebiegu pracy z danym dzieckiem.

W ramach Spotkań Integracyjnych, których celem było objęcie również opieką dzieci starsze: przedszkolne i szkolne, został przygotowany i przeprowadzony specjalny program terapeutyczno – edukacyjny. W Spotkaniach Integracyjnych biorą udział dzieci niewidome, słabowidzące, ich rodzice, rodzeństwo i przyjaciele. Dzieci na zajęciach Integracyjnych uczą się funkcjonowania w grupie, pogłębiają więzi, uczą się życzliwości, wzajemnej pomocy i wspólnej zabawy. Dzieci z rodzinami były także zapraszane na wspólną modlitwę do kaplicy Ośrodka. Rodzice mają możliwość wsparcia duchowego ze strony Ks. Kapelana - Ojca Eugeniusza Pokrywki. Modlitewne spotkania integracyjne odbywały się również w

domowym oratorium św. Ojca Pio. Rodzice wielokrotnie podkreślali profesjonalną pomoc zespołu, jak i życzliwą, ciepłą atmosferę w placówce, w której ich dzieci czują się bardzo dobrze.

III

Dział Wczesnego Wspomagania Rozwoju Niewidomego i Słabowidzącego Dziecka w Rabce Zdroju – Dyrektor Elżbieta Radiowska

W zajęciach WWRD udział brało 6 dzieci.

Dzieci uczestniczyły w zajęciach z logopedą, psychologiem, rehabilitantem ruchu i terapeutą widzenia. Zajęcia odbywały się systematycznie raz w tygodniu.

Z rodzicami prowadzono konsultacje, rozmowy dotyczące stanu zdrowia dziecka, zmian w zachowaniu i funkcjonowaniu dziecka. Udzielano porad i wsparcia rodzicom.

19.01.2020 r. zorganizowano warsztaty dla rodziców prowadzone przez psychologa. W związku z rozwijającą się epidemią od 16.03.2020 r zajęcia zostały zawieszono. Wszelkie porady odbywają się za pomocą dostępnych komunikatorów.

IV

Przedszkole dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Laskach – Dyrektor s. Julitta Siedlecka

W 2019 r. do Przedszkola uczęszczało 13 dzieci. Praca edukacyjno-terapeutyczna odbywała się w trzech grupach. Od września 2019 r. dwoje dzieci rozpoczęło naukę w naszej szkole podstawowej dla dzieci w normie intelektualnej, a troje w szkole podstawowej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Jedna z dziewczynek przeprowadziła się z rodzicami do innego kraju.

W bieżącym roku szkolnym 2019/20 do Przedszkola uczęszcza 16 dzieci. Czworo z nich pochodzi z Ukrainy. Praca odbywa się w trzech grupach. Pięcioro dzieci przebywa w internacie przedszkola, pozostałe codziennie dojeżdżają na zajęcia i pozostają w przedszkolu do godz. 16:00. Trzy dziewczynki z powodu poważnych problemów zdrowotnych, zabiegów chirurgicznych i długiej rehabilitacji nie mogły uczestniczyć w zajęciach w przedszkolu, jednak pozostajemy w stałym kontakcie z ich rodzicami. Praca z dziećmi przebiega zgodnie z Indywidualnymi Programami Edukacyjno-Terapeutycznymi, Nową Podstawą Programową Wychowania Przedszkolnego. Najstarszą grupę – „Zuchy” tworzy sześcioro dzieci. Grupa charakteryzuje się dużą różnorodnością potrzeb i możliwości. Treści programowe realizowane w grupie dają możliwość m.in.: rozwoju mowy i kształtowania prawidłowych form wypowiedzi, ćwiczenie pamięci i logicznego myślenia, doskonalenie umiejętności matematycznych. Duże znaczenie ma praca nad rozwojem kompetencji społecznych (nauka wspólnego wykonywania zadań, przestrzegania obowiązujących norm społecznych). Istotnym aspektem naszej pracy jest przygotowanie dzieci do nauki brajla zgodnie z wytycznymi „Rozwojowego programu percepcji dotykowej i rozpoznawania liter brajlowskich” autorstwa Sally Mangold. Grupy „Misie” i „Krasnale” są również zróżnicowane pod względem potrzeb edukacyjno – terapeutycznych dzieci. Zajęcia dydaktyczne są realizowane w formie dostosowanej do wieku i możliwości dzieci. W ich ramach dzieci mogą rozwijać się we wszystkich sferach (rozwój fizyczny, emocjonalny, społeczny i poznawczy). Szczególnie ważne w naszej pracy edukacyjnej jest podnoszenie poziomu samodzielności dzieci w zakresie czynności samoobsługowych i porządkowych, a także nauka języka polskiego trzech chłopców pochodzących z Ukrainy. Z uwagi na możliwości i potrzeby dzieci wynikające z niepełnosprawności sprzężonej oraz poważnych problemów zdrowotnych konieczne jest zapewnienie im bezpieczeństwa i indywidualnego wsparcia w nabywaniu nowych umiejętności. Każdy dzień w przedszkolu jest wzbogacony o indywidualne zajęcia rewalidacyjne aby wspomagać rozwój i zapewnić możliwie najpełniejsze przygotowanie do

rozpoczęcia edukacji szkolnej i są to:

Terapia widzenia

W przedszkolu zajęciami jest objętych dziesięcioro dzieci. Głównym celem zajęć jest doskonalenie podstawowych sprawności wzrokowych, rozwijanie pojęć i pamięci wzrokowej oraz kształtowanie i ćwiczenie wyższych sprawności wzrokowych.

Logopeda

Terapia logopedyczna prowadzona od najmłodszych lat pozwala efektywnie eliminować trudności w komunikacji, (czworo dzieci nie komunikuje się) która stanowi podstawę budowania relacji społecznych oraz pozwala na wyrażanie własnych emocji, myśli, potrzeb.

Orientacja przestrzenna

Ogólnym celem pracy z każdym z dzieci jest rozwijanie orientacji przestrzennej i samodzielnego, bezpiecznego poruszania się. W grupach młodszych praca skupia się na motywowaniu do samodzielnego poruszania się po znanym terenie, kształtowaniu podstawowych pojęć przestrzennych, stymulowaniu do poznawania najbliższego otoczenia, korekcji chodu i postawy.

Rehabilitacja ruchowa

Gimnastyka ogólnorozwojowa odbywa się dwa razy w tygodniu. Dziesięcioro dzieci jest objętych indywidualnymi zajęciami rehabilitacyjnymi.

Hipoterapia

Koń i jego ruch dają zupełnie nowe i niespotykane w innych metodach terapeutycznych możliwości działania, służące poprawie funkcjonowania dzieci w sferach: fizycznej, emocjonalnej, poznawczej i społecznej. Dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach.

Integracja Sensoryczna

Na zajęcia uczęszcza dziewięcioro dzieci. Zajęcia mają za zadanie usprawnianie pracy systemów sensorycznych i procesów układu nerwowego, przy zastosowaniu odpowiednich technik.

Psycholog

Wszystkie dzieci są objęte indywidualną opieką psychologiczną. Spotkania indywidualne są ukierunkowane na rozwijanie możliwości dzieci w sferze poznawczej i emocjonalno-społecznej. Zadaniem psychologa jest także prowadzenie obserwacji i diagnoz, wspieranie wychowawców grup oraz rodziców w ramach indywidualnych konsultacji.

W naszej pracy pozostajemy w stałym kontakcie z Rodzicami, którzy pod naszym kierunkiem próbują kontynuować podejmowane w przedszkolu oddziaływania edukacyjno-wychowawcze. Ta współpraca jest bardzo ważna, a wymiana naszych doświadczeń, sukcesów i porażek pomaga obu stronom lepiej poznać dziecko i bardziej efektywnie wspierać jego rozwój.

W 2019 r. roku mieliśmy wiele okazji do wspólnych spotkań z udziałem rodziców i zaproszonych gości. Były to: pasowanie na przedszkolaka, święto św. Mikołaja - patrona przedszkola, dzień pluszowego misia, wspólna wędrówka do szopki betlejemskiej. Podejmowaliśmy spotkania integracyjne z dziećmi z zaprzyjaźnionego przedszkola z Warszawy i gminnego przedszkola w Laskach, młodzieżą z X LO im. Królowej Jadwigi, która już tradycyjnie obdarowała nasze dzieci edukacyjnymi zabawkami, sprawiając im wiele radości. Wszystkie wydarzenia, w których biorą udział nasze dzieci mają istotny wpływ na ich rozwój emocjonalno-społeczny i poznawczy. Umożliwiają poznawanie nowych osób, miejsc, obiektów. Poszerzają zasób pojęć i wiedzy ogólnej o świecie. W konkretnych sytuacjach społecznych dzieci uczą się adekwatnych form zachowania się. W naszych oddziaływaniach wychowawczych zwracamy uwagę na kształtowanie postaw patriotycznych (znajomość Hymnu Narodowego, symboli narodowych, pieśni patriotycznych). Ważnym elementem jest również wychowanie religijne (wprowadzanie w tematykę okresów liturgicznych, tradycji i zwyczajów związanych z obchodzonymi świętami).

Od stycznia do 11 marca 2020 r. nasze przedszkole pracowało w tradycyjnej, stacjonarnej formie. Od 11 marca, z powodu epidemii COVID-19 pracujemy zdalnie. Nadal realizujemy program nauczania oraz kontynuujemy w możliwym w tej sytuacji zakresie oddziaływania rewalidacyjne i terapeutyczne korzystając z nowoczesnych środków przekazu i komunikatorów. Pozostajemy w stałym kontakcie z rodzicami (kontakt telefoniczny, poprzez komunikatory i pocztę elektroniczną). Zgodnie z Indywidualnymi Programami Edukacyjno-Terapeutycznymi dzieci udzielamy wsparcia, wskazówek do pracy i zabawy z dziećmi w warunkach domowych. Rodzice codziennie otrzymują materiały w postaci: konspektów zajęć ze szczegółowo opisanymi ćwiczeniami, filmiki instruktażowe, nagrania audio i wideo. Swoje wskazówki i zadania przekazują również terapeuci: tyflopadaagog, nauczyciel orientacji przestrzennej, terapeuta widzenia, psycholog. Zdalnie dzieci uczą się również języka angielskiego i uczestniczą w zajęciach rytmiki i religii. Kilkoro Rodziców zakupiło „Rozwojowy program percepcji dotykowej i rozpoznawania liter brajlowskich” autorstwa Sally Mangold, więc nauczyciele przesyłają wskazówki pracy w domu. Dla pozostałych dzieci wysyłają przygotowane karty pracy. W zaistniałej sytuacji Rodzice spędzają ze swoimi dziećmi znacznie więcej czasu. Jest to dobra okazja do obserwowania zachowań dziecka. Zachęcamy Rodziców do przyjrzenia się temu, co wywołuje w ich dziecku radość, z czym sobie świetnie radzi, a w czym potrzebuje pomocy, co lubi robić, a czego unika. Im lepiej Rodzice poznają potrzeby swojego dziecka, jego cechy, sposoby reagowania, tym trafniej będą w stanie je wspierać w rozwoju. Obecnie naszą rolą jest stałe towarzyszenie Rodzicom i pomoc w jak najlepszym wykorzystaniu czasu pobytu dzieci w domu. Nasza współpraca z nimi przynosi dobre rezultaty. Rodzice informują nas o swoich potrzebach, oczekiwaniach i chętnie dzielą się z nami rezultatami pracy ze swoimi pociechami, przesyłając zdjęcia, filmiki.

V

Przedszkole dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Gdańsku Sobieszewie – Dyrektor s. Ida Burzyk

Przedszkole w Sobieszewie funkcjonuje 7 lat. Do przedszkola dzieci są dowożone dwoma busami przedszkolnymi oraz busami z miasta (dzieci które ukończyły 5 lat). Przedszkole liczy 19 dzieci, które są w czterech grupach wiekowych. Grupy są prowadzone przez 4 nauczycieli. (od marca w przedszkolu jest 21 dzieci). Podstawa programowa w Przedszkolu była realizowana w oparciu o: Program wychowania przedszkolnego „Zanim będę uczniem” – Elżbieta Tokarska, Jolanta Kopała. Wspólnie ze specjalistami pracującymi w przedszkolu – psychologiem, terapeutą widzenia, nauczycielem orientacji przestrzennej, fizjoterapeutą, muzykoterapeutą i logopedą na bieżąco dokonywana była wymiana informacji na temat dzieci, dzięki czemu możliwe jest prowadzenie jak najbardziej efektywnych oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych i opiekuńczych. Systematyczna współpraca ze wszystkimi specjalistami umożliwiła podejmowanie działań wspierających indywidualny, wszechstronny rozwój każdego dziecka. Zajęcia dodatkowe w Przedszkolu to: religia, rytmika z elementami terapii muzycznej, gimnastyka korekcyjna, terapia widzenia, orientacja przestrzenna, logopedia, dogoterapia. Rodzice aktywnie brali udział w uroczystościach i imprezach przedszkolnych i uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach organizowanych przez Przedszkole. Kontakt z Rodzicami i przekazywane im informacje o dziecku odbywał się w różnych formach: ankiety, rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne, indywidualny zeszyt każdego dziecka. Nauczyciele brali udział w różnych formach doskonalenia lub doształcania zawodowego.

VI

Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Rabce Zdroju – Dyrektor Elżbieta Radiowska

Do przedszkola uczęszczało 2 dzieci: 1 dziewczynka słabowidząca i 1 chłopiec słabowidzący. W przedszkolu był zatrudniony 1 nauczyciel dyplomowany na pełny etat oraz nauczyciel religii, terapeuta widzenia, nauczyciel orientacji, psycholog i 2 rehabilitantów w niepełnym wymiarze. Ponadto zatrudniona była pomoc wychowawcy. Zadania dydaktyczne były realizowane poprzez stosowanie różnorodnych metod, form pracy i środków dydaktycznych uwzględniających indywidualne potrzeby i psychofizyczne możliwości dzieci. Dzieci uczestniczyły w wycieczkach związanych z realizacją podstawy programowej np.; do lasu, parku. Dzieci uczestniczyły w zajęciach rewalidacji indywidualnej, tj.: orientacja w przestrzeni, terapia widzenia, rehabilitacja ruchowa, logopedia i terapia psychologiczna. Zadania wychowawcze były realizowane poprzez wdrażanie dzieci do właściwego zachowania wobec nauczycieli, uczniów oraz osób dorosłych w szkole i miejscach publicznych. Zadania opiekuńcze realizowano na podstawie zaleceń lekarzy oraz próśb rodziców i pielęgniarki szkolnej. Prowadzono systematyczne obserwacje, zapisy dotyczące zachowania oraz stanu zdrowia dzieci. Wykonywano szereg zabiegów pielęgnacyjnych. W ramach działań profilaktycznych odbyły się wyjazdy do groty solnej w Rabce-Zdroju. W związku z rozwijającą się epidemią od 16.03.2020 r. w przedszkolu wszystkie zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i rewalidacyjne prowadzone są z wykorzystaniem dostępnych metod kształcenia na odległość. Ustalono z rodzicami/opiekunami sposoby komunikowania się i przekazywania zadań oraz ćwiczeń do wykonania w domu.

VII

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum dla Niewidomych w Laskach – dyrektor Dorota Gronowska

Gimnazjum dla Niewidomych – szkoła w trakcie wygaszania, przestała funkcjonować 1 września 2019 r. W klasie III uczyło się 8 uczniów, wszyscy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego. Uczniowie tej klasy kontynuują naukę w Ośrodku, w Jabłonkach.

Nauka w Szkole Podstawowej odbywała się na 2 etapach edukacyjnych:

- I etap – 5 klas
- II etap – 8 klas

Razem w Szkole Podstawowej dla Niewidomych uczyło się 71 uczniów w 13 klasach (stan na czerwiec 2019). Większość z nowych uczniów posługuje się drukiem powiększonym, tylko dwoje pracuje techniką dotykową. W całej Szkole Podstawowej drukiem powiększonym pracuje 20 uczniów, co stanowi prawie 30 %. W roku szkolnym 2018/2019 naukę w Szkole Podstawowej (klasa 8) ukończyło 6 uczniów, jednemu został wydłużony etap edukacyjny. Wśród uczniów szkoły podstawowej mamy kilkoro, którzy mają trudną sytuację rodzinną. Pani psycholog, wychowawcy klas, dyrektor szkoły są proszeni przez sądy rodzinne, mopsy, kuratorów o pisanie opinii. Odbyło się kilka „zielonych szkół”. Klasy: 1b, 2, 3a, 3b, 4a, 4b pojechały do Rabki. Klasa 6a została zaproszona do domu rodzinnego jednego z uczniów na Podlasiu. Klasa 8 pojechała do Krakowa. Dzieci wróciły pełne wrażeń i nowych doświadczeń. Nauczyciele i wychowawcy mieli możliwość obserwacji uczniów w innej sytuacji niż szkolna. Gościliśmy niezliczoną liczbę studentów, praktykantów, dziennikarzy. Braлиśmy udział w nagraniach programów i audycji promujących Ośrodek, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi. Dzieci brały udział w nagraniach scen do filmu i księdzu Zieji. Reforma oświaty, zmiany w podstawie programowej, wiążą się ze zmianą podręczników. Podręczniki systematycznie pojawiają się na stronie ORE, drukujemy je w szkolnej pracowni komputerowej. Materiały ćwiczeniowe w brajlu i druku powiększonym, nauczyciele przygotowują sami, korzystając z pracowni. Kilkoro nauczycieli zaangażowało się w przygotowanie adaptacji podręczników do matematyki (wydawnictwa GWO, nie ma adaptacji na ORE) oraz do języka angielskiego (brak adaptacji na ORE).

Bardzo dobrze układała się także współpraca z wychowawcami i kierownikami obu

internatów, którzy chętnie brali udział w naszych zebraniach. Także nauczyciele i dyrektor szkoły byli zapraszani na spotkania w internatach.

Dzięki dotacji na zakup bądź wydruk podręczników i materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych, udało się wzbogacić bazę książek i innych materiałów w druku powiększonym i brajlu. Dzięki dzierżawie kolorowej kserokopiarki (z funkcją powiększania tekstu) możemy na bieżąco przygotowywać materiały dostosowane do możliwości wzrokowych wychowanków. Szkoła wzbogaciła się także o drukarkę brajlowską i drukarkę do wydruków rysunków brajlowskich (z dotacji na wydruk podręczników i materiałów). Rok szkolny 2019/2020 rozpoczęliśmy z 73 uczniami. Od września 2019r. w szkole pojawia się cyklicznie ekipa filmowa, która przygotowuje film pod roboczym tytułem *Rozłłka*. Bohaterami są najmłodszy uczniowie szkoły. We wrześniu miała miejsce wizyta Pani Agaty Kornhauser-Dudy (Narodowe Czytanie). Także we wrześniu gościliśmy przyjaciół z Palermo (rewizyta). Odbłyło się także nagranie odcinka *Ziarna*.

Rada Rodziców

Spotkania dyrektora z rodzicami w tym roku nie są systematyczne, natomiast odbywają się. Rodzice zostali zapoznani z Programem Profilaktyczno-Wychowawczym, nie zgłosili żadnych uwag.

Szkolenia

Nauczyciele doszkalają się indywidualnie. Nauczyciele brali udział w szkoleniach organizowanych przez MSCDN w Warszawie: szkolenia z zakresu zmian w podstawie programowej, szkolenia z zakresu tworzenia Programu Profilaktyczno-Wychowawczego, szkolenia z zakresu organizowania Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Ponadto wzięli udział w szkoleniach organizowanych przez EKO Tur: tworzenie Programu Profilaktyczno-Wychowawczego. Wszyscy pracownicy szkoły zostali przeszkoleni z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Dyrektor szkoły bierze udział w studiach podyplomowych APLO.

W szkole panuje dobra i życzliwa atmosfera. Nauczyciele chętnie włączają się w przedsięwzięcia realizowane w szkole i poza nią. Wzajemnie pomagają sobie. Dzieci uczące się w naszej szkole, oprócz problemów wzrokowych, często mają jeszcze inne niepełnosprawności, czasem te inne w znaczny sposób utrudniają funkcjonowanie szkole. W marcu 2020r. w związku z narastającą epidemią zajęcia lekcyjne zostały zawieszona na czas nieokreślony. Wychowawcy klas nawiązali kontakt z rodzicami uczniów i ustalili zasady organizacji nauczania na odległość. Praca jest dostosowana do możliwości i potrzeb uczniów. Nauczyciele wykorzystują różne narzędzia (telefon, komunikatory, poczta elektroniczna, platformy edukacyjne). Odbłył się także egzamin uczniów 8 klasy on-line. Prawie wszyscy przystąpili i poradzili sobie w tych nietypowych warunkach. Szkoła jest otwarta, drukowane są materiały i podręczniki i wysyłane pocztą do dzieci.

VIII

Szkoła Podstawowa Specjalna dla Dzieci Niewidomych – Dyrektor Wojciech Świącicki

W drugim semestrze roku szkolnego 2018/2019 w Szkole Podstawowej Specjalnej uczyło się 30 uczniów w 9 zespołach klasowych. W stosunku do pierwszego semestru bardzo poprawiła się frekwencja uczniów, co w znacznym stopniu wpłynęło na realizację planów dydaktycznych i rewalidacyjnych. Zgodnie z koncepcją funkcjonowania i rozwoju szkoły staraliśmy się zapewnić wszystkim uczniom warunki do indywidualnego rozwoju; intelektualnego, fizycznego, psychicznego, emocjonalnego, społecznego i duchowego. Naszą codzienną pracę realizowaliśmy w oparciu o profesjonalne metody pracy pedagogicznej, psychologicznej i terapeutycznej. Praca zespołowa, stały kontakt ze specjalistami i współpraca z rodzicami stanowią podstawę naszej codziennej pracy.

W I semestrze roku szkolnego 2019/2020 w szkole uczyło się 39 uczniów w 10 zespołach

klasowych. Przerwę wakacyjną wykorzystaliśmy do przygotowania pomieszczeń na nowy rok szkolny. Priorytetem było przygotowanie sali dla zespołu klasy I. Gromadzenie niezbędnych sprzętów, mebli, pomocy dydaktycznych trwało praktycznie przez cały okres urlopowy. Wychowawczynie pierwszaków ze swojej inicjatywy postanowiła przemałować pomieszczenie klasowe, jak również przeprowadzić zbiórkę pieniędzy na wyposażenie. Dzięki temu uczniowie mogli rozpocząć naukę w pięknie odnowionej i dobrze wyposażonej klasie. W pozostałych pomieszczeniach klasowych nauczyciele wykonywali drobne prace remontowe, jak również uzupełniali wyposażenie. Większość naszych uczniów ze Szkoły Podstawowej ma problemy z komunikacją. Na 39 dzieci 25 to uczniowie niemówiący. Aby uczniowie mogli się rozwijać (intelektualnie i emocjonalnie) musimy zadbać o ich rozwój umiejętności komunikowania się w każdy możliwy sposób. W tym celu przed kilku laty cały zespół nauczycieli przeszedł szkolenie pierwszego i drugiego stopnia z komunikacji alternatywnej Makatona. Ze względu na barierę wzrokową, nauka gestów Makatona jest bardzo trudna i nie dla wszystkich uczniów możliwa do nauczenia. Bardzo dobrą i skuteczną pomocą w nauce komunikacji są elektroniczne komunikatory oraz panele komunikacyjne. Pozwalają one na szybką, skuteczną i atrakcyjną dla uczniów komunikację. W sposób ewidentny stymulują uczniów do aktywności, rozwijając ich potencjał intelektualny i przyspieszając rozwój mowy czynnej. Staramy się, aby każdy zespół klasowy był wyposażony w urządzenia tego typu. Zachęcamy rodziców do korzystania z komunikatorów również w domu. Bariery są bardzo wysokie ceny tych pomocy. W tej chwili wszystkie zdobyte środki finansowe wydajemy na komunikatory i panele komunikacyjne. Po raz pierwszy w naszej szkole zespół uczniów klasy I jest od samego początku uczony z wykorzystaniem elektronicznych pomocy komunikacyjnych. Przez cztery miesiące nauki obserwujemy w tej grupie uczniów bardzo duży rozwój. Uczniowie wykazują aktywność, potrafią komunikować swoje potrzeby, chętnie biorą udział w zajęciach. Od września naukę w klasie I rozpoczęło 6 uczniów (dwoje uczniów z czterokończynowym porażeniem mózgowym, poruszających się na wózkach). Ze względu na liczebność zespołu, dwie uczennice realizowały podstawę programową klasy pierwszej w zespole klasy III a i III b, gdzie dotychczas było po troje uczniów. We wrześniu podczas rad pedagogicznych zostały zatwierdzone: plany pracy szkół, plany nadzoru pedagogicznego, plany wychowawczo-profilaktyczne. Podczas zebrań zespołów opracowano indywidualne plany terapeutyczno-edukacyjne na pierwszy semestr nauki.

Od stycznia 2020 roku w Szkole Podstawowej Specjalnej uczy się 38 uczniów w 10 zespołach klasowych. Po przerwie w nauce (ferie zimowe) praca w szkole przebiegała harmonijnie. Nauczyciele pracowali zgodnie z indywidualnymi planami edukacyjno-terapeutycznymi. Odbyły się dwa zebrania z udziałem nauczycieli i wychowawców, których celem było wypracowanie wspólnych metod pracy z dziećmi z trudnymi zachowaniami. 11 marca na skutek pandemii uczniowie zaczęli rozjeżdżać się do domów rodzinnych. 16 marca rozesłano do nauczycieli podstawowe zasady zdalnego nauczania dostosowane do potrzeb i możliwości naszych uczniów. Wszyscy nauczyciele są w stałym kontakcie z rodzicami (telefonicznie bądź mailowo). Rodzice korzystają z porad psychologa szkolnego, fizjoterapeuty i neurologopedy. O ile to możliwe wychowawcy klas prowadzą zajęcia indywidualne z uczniami przez telefon lub skypa. Do rodziców wysyłane są linki z nagranyimi zajęciami, piosenkami, katechezami. Uczniowie wspierani przez rodziców wykonują zadane przez nauczycieli prace domowe, które są opracowywane zgodnie z indywidualnymi możliwościami uczniów. Nauczyciele i specjaliści są ze sobą w stałym kontakcie, wymieniają między sobą doświadczenia i pomysły. W tym celu powstała grupa na facebooku, w której każdy pedagog naszej szkoły może podzielić się swoimi pomysłami na zdalne nauczanie.

Gimnazjum Specjalne

Ostatni semestr pracy naszego Gimnazjum Specjalnego upłynął spokojnie i harmonijnie. Wszyscy uczniowie mieli w klasie III wydłużony etap edukacyjny, dzięki temu można było zrealizować plany pracy dydaktycznej, wychowawczej i rewalidacyjnej. Uczniowie wydorośleli i dojrzały, są zaradni i samodzielni. Wszyscy swobodnie poruszają się po terenie szkoły, a większość potrafi samodzielnie poruszać się po terenie Ośrodka. Gimnazjum Specjalne w czerwcu ukończyło 5 uczniów. Wszyscy kontynuują naukę w Szkole Przysposabiającej do Pracy w naszym Ośrodku.

IX

Szkoła Podstawowa Specjalna dla Niewidomych i Słabowidzących – Dyrektor Elżbieta Radiowska

Od stycznia do czerwca 2019 roku w szkole podstawowej uczyło się 18 uczniów (10 dziewczynek i 8 chłopców, 12 uczniów niewidomych i 6 słabowidzących). W szkole było zatrudnionych 11 nauczycieli (2 mianowanych, 1 kontraktowy, 8 dyplomowanych). W kl. III gimnazjum uczyło się 4 uczniów (2 chłopców, 2 dziewczynki, 1 uczeń niewidomy i 3 słabowidzących). W gimnazjum zatrudnionych było 5 nauczycieli w niepełnym wymiarze godzin.

Od września 2019 do dziś w szkole podstawowej uczy się 21 uczniów(11 dziewczynek i 10 chłopców, 13 uczniów niewidomych i 8 słabowidzących). W szkole zatrudnionych jest 12 nauczycieli (1 kontraktowy, 2 mianowanych i 9 dyplomowanych). Zadania dydaktyczne były realizowane poprzez stosowanie różnorodnych metod, form pracy i środków dydaktycznych uwzględniających indywidualne potrzeby i psychofizyczne możliwości uczniów. Uczniowie niemówiący posługiwali się alternatywnymi metody komunikacji tj; Makaton, Mówik. Uczniowie uczestniczyli w licznych wycieczkach związanych z realizacją podstawy programowej np.; do lasu, sadu, na pocztę. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach rewalidacji indywidualnej tj; orientacja w przestrzeni, terapia widzenia, rehabilitacja ruchowa, logopedia i terapia psychologiczna. Zadania wychowawcze były realizowane poprzez wdrażanie uczniów do właściwego zachowania wobec nauczycieli, uczniów oraz osób dorosłych w szkole i miejscach publicznych. Zadania opiekuńcze realizowano na podstawie zaleceń lekarzy oraz próśb rodziców i pielęgniarki szkolnej. Prowadzone były systematyczne obserwacje, zapisy dotyczące zachowania oraz stanu zdrowia dzieci. Wykonywano szereg zabiegów pielęgnacyjnych tj; dopajanie, obcinanie paznokci, mycie twarzy, zębów i uszu. W ramach działań profilaktycznych odbyły się wyjazdy do grotty solnej w Rabce-Zdroju. Realizowano działania profilaktyczne dotyczące zasad BHP podczas zajęć szkolnych odbywających się we wszystkich pomieszczeniach ze szczególnym zwróceniem uwagi na kuchenkę dydaktyczną i salę gimnastyczną. Na korytarzach w czasie wszystkich przerw prowadzone są dyżury nauczycieli. Pielęgniarka szkolna przeprowadziła pogadanki na temat mycia zębów oraz na temat okresu dorastania, jak dbać o zdrowie, warsztaty dotyczące udzielania pierwszej pomocy.

W związku z rozwijającą się epidemią od 16.03.2020 r. zostały zawieszona zajęcia dydaktyczno-wychowawcze. W szkole podstawowej specjalnej wszystkie zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i rewalidacyjne prowadzone są z wykorzystaniem dostępnych metod kształcenia na odległość tzw. nauka zdalna. Wychowawcy klas zostali zobowiązani do ustalenia z rodzicami/opiekunami sposobów komunikowania się i przekazywania zadań oraz ćwiczeń do wykonania w domu. Nauczyciele uczący w danej klasie przekazują wychowawcy klasy odpowiednie materiały edukacyjne na dany tydzień. Nauczyciele ustalili różne formy nauczania na odległość w zależności od możliwości i potrzeb rodziców/opiekunów. W przeważającej części materiały są przekazywane drogą mailową. Do czwórki uczniów materiały edukacyjne zostały wysłane pocztą. Trójka rodziców odbiera karty pracy ze szkoły. Cztery nauczycielki wypożyczyły komputery do domu. Ponadto wypożyczono uczniom

maszynę brajlowską, kubarytmy i instrumenty muzyczne do pracy w domu.

Wychowawcy klas przynajmniej raz w tygodniu dzwonią do rodziców w celu uzyskania informacji o stanie zdrowia dziecka, ucznia i rodziny oraz przebiegu nauczania. W zależności od potrzeb rodziców i uczniów nauczyciele modyfikują wcześniej przyjęte ustalenia. Z niektórymi uczniami część zajęć prowadzona jest przez telefon. Zadania, ćwiczenia dla dzieci i uczniów są dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb dziecka lub ucznia oraz możliwości i umiejętności rodziców/opiekunów. Nauczyciele są zobowiązani do dokumentowania pracy i składania raportu z pracy wykonanej w danym tygodniu. Wykonano telefony do wszystkich rodziców/opiekunów w celu uzyskania informacji o stanie zdrowia rodziny oraz przebiegu zdalnego nauczania.

X

Szkoła Przesposabiająca do Pracy dla Niewidomych w Laskach – Dyrektor Wojciech Świącicki

W drugim semestrze roku szkolnego 2018/2019 w Szkole w trzech zespołach klasowych uczyło się 9 uczniów. Wszyscy uczyli się w Ośrodku od wielu lat. Dostrzegamy jak wielki postęp zrobił każdy z nich, naturalnie proporcjonalnie do możliwości. Przed nimi jeszcze kolejne lata nauki, rewalidacji i rozwoju kompetencji społecznych. Jesteśmy przekonani, że pomoże to im w dorosłym życiu już po zakończeniu edukacji. Od września 2019 roku w Szkole Przesposabiającej do Pracy uczy się 18 uczniów w 5 zespołach klasowych. Zespół klasy I b stanowią uczniowie nowi, którzy nie uczyli się wcześniej w Laskach. W pierwszych tygodniach praca z uczniami była skoncentrowana na nauce funkcjonowania i poznawania zasad panujących w szkole. Uczniowie dosyć szybko zaadoptowali się do nowego środowiska, chętnie biorą udział w życiu klasy i szkoły, robią postępy w nauce i na zajęciach manualnych. Od połowy marca wychowawcy zespołów klasowych nawiązują kontakt telefoniczny z rodzicami i opiekunami uczniów. Przekazują rodzicom materiały, zbierają informacje zwrotne itp. Oczywiście jeśli rodzice mają potrzebę kontaktu również mogą zadzwonić. Prowadzona jest dokumentacja tych działań. Każdy wychowawca klasy jest odpowiedzialny za swoich uczniów i to on koordynuje ich pracę w domu. Możemy korzystać z pomocy specjalistów i innych nauczycieli, którzy w tym czasie również włączają się w udzielanie wsparcia. Nawiązujemy z nimi kontakty, prosimy o rady i materiały dla swoich uczniów. Na stronie internetowej szkoły ukazał się list do rodziców, zalecenia psychologa i neurologopedy.

XI

Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy dla Niewidomych i Słabowidzących w Rabce Zdroju – Dyrektor Elżbieta Radiowska

Od stycznia do czerwca 2019 roku w szkole przesposabiającej uczyło się 11 uczniów (6 dziewczynek i 5 chłopców, 4 uczniów niewidomych i 6 słabowidzących). W szkole zatrudnionych było 6 nauczycieli (2 kontraktowych, 1 mianowany i 3 dyplomowanych). Od września 2019 roku do chwili obecnej w szkole przesposabiającej do pracy uczy się 12 uczniów (7 dziewczynek i 5 chłopców, 3 uczniów niewidomych i 9 słabowidzących). W szkole zatrudnionych jest 7 nauczycieli (2 kontraktowych, 2 mianowanych i 3 dyplomowanych).

Zadania dydaktyczne były realizowane poprzez stosowanie różnorodnych metod, form pracy i środków dydaktycznych uwzględniających indywidualne potrzeby i psychofizyczne możliwości uczniów. Uczniowie niemówiący posługiwali się alternatywnymi metodami komunikacji tj; Makaton, Mówik. Uczniowie uczestniczyli w licznych wycieczkach związanych z realizacją podstawy programowej. Z pomocą nauczycieli uprawiali szkolny ogródek. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach rewalidacji indywidualnej tj; orientacja w

przestrzeni, terapia widzenia, rehabilitacja ruchowa, logopedia i terapia psychologiczna. Zadania wychowawcze były realizowane poprzez wdrażanie uczniów do właściwego zachowania wobec nauczycieli, uczniów oraz osób dorosłych w szkole i miejscach publicznych. Zadania opiekuńcze realizowano na podstawie zaleceń lekarzy oraz próśb rodziców i pielęgniarki szkolnej. Prowadzone były systematyczne obserwacje, zapisy dotyczące zachowania oraz stanu zdrowia dzieci. Wykonywano szereg zabiegów pielęgnacyjnych tj; dopajanie, obcinanie paznokci, mycie twarzy, zębów i uszu.

W ramach działań profilaktycznych odbyły się wyjazdy do groty solnej w Rabce-Zdroju. Realizowano działania profilaktyczne dotyczące zasad BHP podczas zajęć szkolnych odbywających się we wszystkich pomieszczeniach ze szczególnym zwróceniem uwagi na kuchenkę dydaktyczną i salę gimnastyczną. Na korytarzach w czasie wszystkich przerw prowadzone są dyżury nauczycieli. Pielęgniarka szkolna przeprowadziła pogadanki na temat mycia zębów oraz na temat okresu dorastania, jak dbać o zdrowie, warsztaty dla uczniów dotyczące udzielania pierwszej pomocy.

W ocenie pracy nauczycieli szczególną uwagę zwracano na indywidualizację pracy z wykorzystaniem odpowiednich metod pracy i środków dydaktycznych. Oceniano inicjatywy nauczycieli w przygotowaniu pomocy dydaktycznych dostosowanych do zróżnicowanych możliwości dzieci i uczniów.

Pod szczególnym nadzorem było sprawowanie opieki nad dziećmi i uczniami oraz dbanie o ich bezpieczeństwo.

Dokonywano systematycznej kontroli dokumentacji szkolnej prowadzonej przez nauczycieli.

W ramach wspomagania nauczycieli odbyło się szkolenie z zakresu pierwszej pomocy oraz szkolenie z animacji społeczno-kulturowej w procesach budowania i wspierania relacji między nauczycielem a uczniem.

Nauczyciele na bieżąco są informowani o zmianach w przepisach prawa oświatowego.

W związku z rozwijającą się epidemią od 16.03.2020 r. zostały zawieszona zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w szkole przysposabiającej do pracy. Wszystkie zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i rewalidacyjne prowadzone są z wykorzystaniem dostępnych metod kształcenia na odległość tzw. nauka zdalna. Ustalono z rodzicami/opiekunami uczniów sposoby komunikowania się i przekazywania zadań oraz ćwiczeń do wykonania w domu. Nauczyciele uczący w danej klasie przekazują wychowawcy klasy odpowiednie materiały edukacyjne na dany tydzień.

Nauczyciele ustalili różne formy nauczania na odległość w zależności od możliwości i potrzeb rodziców/opiekunów. W przeważającej części materiały są przekazywane drogą mailową. Wychowawcy klas przynajmniej raz w tygodniu dzwonią do rodziców w celu uzyskania informacji o stanie zdrowia dziecka, ucznia i rodziny oraz przebiegu nauczania. W zależności od potrzeb rodziców i uczniów nauczyciele modyfikują wcześniej przyjęte ustalenia. Z niektórymi uczniami część zajęć prowadzona jest przez telefon. Zadania, ćwiczenia dla dzieci i uczniów są dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb dziecka lub ucznia oraz możliwości i umiejętności rodziców/opiekunów.

Nauczyciele są zobowiązani do dokumentowania pracy i składania raportu z pracy wykonanej w danym tygodniu.

XII

Szkoły Ponadpodstawowe dla Niewidomych w Laskach – Dyrektor Stanisław Badeński

31 grudnia 2019 roku w szkołach ponadpodstawowych uczyło się 54 uczniów w 12 (15) oddziałach:

- w Liceum Ogólnokształcącym – 22 (Ia – 4; Ib – 8; II – 5; III – 5)
- w Technikum dla Niewidomych – 7 (II – 2, III – 2, IV - 3)
- w Technikum Masażu – 10 (Ia – 3; II - 3, III – 1; IV - 3)

- w Branżowej Szkole i st. – 15 (1a – 2; 1b – 4; 2 – 3; 3 - 6)
 Dziewcząt – 28, chłopców – 26. Dwoje uczniów powtarza I klasę Liceum. Jeden uczeń na przedłużony etap edukacji (III LO). Nie dokonano naboru (jedno zgłoszenie) w klasach Szkoły Policealnej.

Kierunki kształcenia zawodowego:
 technik informatyk – 7, technik masażysta – 10, ślusarz – 2, mechanik – monter maszyn i urządzeń – 3, rękodzielnik wyrobów włókienniczych – 10, w tym zajęcia z wikliny – 2
 Uczniowie niewidomi (brajl) – 26, uczniowie słabowidzący (cz.druk) – 28.

Rok szkolny 2018/2019 ukończyło 45 uczniów, w tym: w Liceum Ogólnokształcącym – 15, w Technikum dla Niewidomych – 9, w Technikum Masażu – 8, w Branżowej Szkole 1 st. – 13 (w tym ZSZ – 2). Wyróżniono 6 uczniów. Z końcem roku szkolnego 2018/19 Laski opuściło (ukończyło szkoły) 9 uczniów: Liceum – 3, Technikum dla Niewidomych – 2, Zasadnicza Szkoła Zawodowa – 4 (ostatni absolwenci). Nie przystąpiła do dalszej nauki we wrześniu 2019 r. uczennica Technikum Masażu.

Do egzaminów maturalnych przystąpiło 3 abiturientów LO i 2 Technikum dla Niewidomych, którzy ukończyli zajęcia edukacyjne z dniem 27 kwietnia 2018 i 3 absolwentów poprawiających lub pragnących podwyższyć swój wynik, w tym jedna absolwentka pisząca egzamin poza Laskami oraz jedna osoba z zewnątrz. Najliczniejszym był pisemny egzamin z matematyki (poziom podstawowy) – 7 zdających. Wszyscy zdający egzaminy ustne zaliczyli swoje egzaminy. Wyniki pisemnych egzaminów nie były tak pomyślne. Maturę zdali: 1 uczeń liceum, 2 uczniów technikum. Niestety, 3 uczniów nie zaliczyło egzaminu pisemnego. Natomiast poprawiły swoje wyniki 2 absolwentki liceum. Organizując egzaminy maturalne, jak i zawodowe, nawiązano współpracę z sześcioma szkołami, z których nauczyciele byli członkami zespołów nadzorujących. Kilkoro naszych nauczycieli służyło pomocą w tych szkołach przy egzaminach.

W sesji 2. (czerwiec-lipiec 2019) do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przystąpiło: A.68 – technik administracji – 1 osoba, E.13 – technik informatyk – 3 osoby, E.14 – technik informatyk – 2 osoby. Egzaminy z kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie odbyły się w końcu czerwca. Wszyscy zdający zaliczyli egzaminy otrzymując dyplom lub Świadectwo. Na uwagę zasługują rezultaty części praktycznej tych egzaminów – 100% w przypadku 3 uczniów, 86% jeden uczeń, 85% jeden uczeń i 84% też jeden uczeń.

Rok szkolny 2019/2020 jest kolejnym rokiem wdrażania realizacji reformy oświaty, wynikającej z ustawy Prawo Oświatowe i stosownych rozporządzeń. Najważniejszymi jej skutkami było utworzenie klas dla absolwentów (ustępujących) gimnazjów oraz dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej. Ponadto od września 2019 roku obowiązuje nowa podstawa kształcenia branżowego.

W naszych szkołach, po przeprowadzeniu rekrutacji powstały klasy pierwsze: w Liceum Ogólnokształcącym: klasa 1a LO - dla uczniów po szkole podstawowej (4 uczennice) i 1b LO - dla uczniów po gimnazjum (8 uczniów); w Technikum Masażu: klasa 1a TM – dla uczniów po szkole podstawowej (3 uczniów); w Branżowej Szkole I stopnia: klasa 1a BS – dla uczniów po szkole podstawowej (2 uczennice) i klasa 1b BS – dla uczniów po gimnazjum (4 uczniów). W sumie w pierwszych klasach rozpoczęło naukę 21 uczniów (w tym 2 powtarzających): 9 – po szkole podstawowej, 12 – po gimnazjum. Wśród nich 8 uczniów spoza Lasek.

Mając na uwadze poszukiwania kształcenia w nowych zawodach, otrzymaliśmy stosowne opinie i zgody na kształcenie w zawodach: Technik programista (351506) w Technikum dla Niewidomych, Mechanik-monter maszyn i urządzeń (723310) w Branżowej Szkole I stopnia dla Niewidomych.

Nie udało się otworzyć klas dla kształcenia technika programisty, wobec braku wystarczającej liczby zgłoszeń. Klasy pierwsze (1a LO, 1a TM, 1a BS) rozpoczęły kształcenie wg nowej

podstawy kształcenia ogólnego oraz nowych ramowych planów nauczania. Podobnie w kształceniu zawodowym (I TM, 1 BSa) pracującym według nowej podstawy kształcenia branżowego. Stąd w kształcenie zawodowe realizowane jest na bazie trzech podstaw kształcenia:

PP 2012 - kl. IV Technikum dla Niewidomych i Technikum Masażu;

PP 2017 – kl. II i III Technikum dla Niewidomych i Technikum Masażu;

kl. 2 i 3 Branżowej Szkoły I stopnia;

PP 2019 – kl. Ia Technikum Masażu;

kl. 1a i 1b Branżowa Szkoła I stopnia.

Ma to też swoje odbicie w egzaminach zawodowych. 22 listopada (w Technikum Masażu) oraz 16 grudnia (w Branżowej Szkole I stopnia) 2019 r. odbyły się kontrole planowe kuratorium w zakresie „Zgodności oferty kształcenia zawodowego z nową klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego”. Wykazały one poprawność naszych działań.

Realizowane programy nauczania są dostosowywane do indywidualnych potrzeb uczniów. Dużą rolę spełnia tu Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny, który wraz z Wielofunkcyjną Oceną Poziomu Funkcjonowania Ucznia jest przewodnikiem po możliwościach i potrzebach uczniów. Niestety, nadal zauważamy poważny problem braku dojrzałości edukacyjnej uczniów. Widzimy to chociażby w dużej liczbie ocen niedostatecznych. W przypadku wielu uczniów nowoprzybyłych do Lasek, obserwujemy wielkie braki w przygotowaniu do właściwego podjęcia zadań i motywacji edukacyjnych. Ale i uczniowie kontynuujący naukę w Ośrodku, również borykają się z tymi zagadnieniami. Mamy świadomość ich trudności, zarówno możliwości, jak i techniki pracy, itp.. Podtrzymujemy nacisk na kształcenie językowe poprzez zwiększoną liczbę godzin j. angielskiego w I klasie Liceum.

Duży problem w pełnej realizacji planów nauczania to wielokrotne nieobecności uczniów na zajęciach. Główna przyczyna to częste wyjazdy, np. sportowe, udział w uroczystościach czy niska odpowiedzialność uczniów za swoją absencję - trudną sytuację obserwujemy szczególnie w piątki. Trzecia godzina WF realizowana jest w czasie internatowym (basen, treningi sportowe, taniec, itp.).

Z początkiem roku swoje zajęcia rozpoczęło Koło Programistów. W ramach pracy tego koła realizowany jest projekt „Robot Staszko”, co winno przyczynić się do pozyskania głębszych umiejętności informatyków, jak i integracji Jabłonkowej społeczności. Programujący uczniowie objęci są projektem Ministerstwa Cyfryzacji ‘Mistrzostwo w Algorytmie’. Brali też udział w zdalnym konkursie organizowanym przez Wydział Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego (12.12.2019). Uczniowie wszystkich klas objęci są zajęciami z Doradztwa zawodowego, szczególnie kończący naukę.

Przy braku wielu zaadoptowanych podręczników ważna jest praca Pracowni Pomocy Dydaktycznych, w której przygotowywane są materiały – tak w brajlu, jak i druku powiększonym. Korzystamy w tym z elektronicznych wersji podręczników zamieszczonych na stronach ORE.

Jak i w poprzednich latach dzieliliśmy się naszym doświadczeniem oraz materiałami tyflodydaktycznymi (np. arkuszami maturalnymi) ze szkołami, które mają wśród swoich uczniów osoby z dysfunkcją wzroku, udzielając konsultacji tak telefoniczne, jak i mejlowo oraz spotykając się w Laskach.

Zawsze jesteśmy otwarci na przyjęcie Gości (w tym zagranicznych), dzieląc wiedzę i doświadczeniem wynikającym z naszej pracy.

Mimo wkładanej pracy nie udawało się w pełni „wyplenić” palenia papierosów wśród uczniów. Wszelkie trudne sprawy czy zaistniałe konflikty, które zauważamy lub się o nich dowiadujemy, są rozwiązywane czy to przez bieżącą interwencję czy stosowne rozmowy. przy udziale psychologa, nauczycieli oraz wychowawców – tak szkolnych jak i internatowych

oraz (o ile to potrzebne) rodziców czy opiekunów.

Jak co roku, w pierwszych dniach roku szkolnego prowadzone były warsztaty integracyjne dla uczniów klas pierwszych.

Egzaminy maturalne 2020

Przystąpienie do egzaminu maturalnego zadeklarowało 5 uczniów III LO i 6 uczniów IV klas Techników oraz 1 absolwentka Liceum pragnąca zaliczyć zaległy egzamin z matematyki i 2 absolwentów Technikum pragnących podwyższyć swój wynik. Zdawać również będzie absolwentka innego liceum. Najliczniejszym będzie pisemny egzamin z matematyki (poziom podstawowy) – 13 zdających. Egzaminy maturalne w tym roku będą i liczniejsze i trwać będą dłużej niż w latach poprzednich.

Odbyły się próbne egzaminy maturalne z większości przedmiotów.

Egzaminy zawodowe 2020

W sesji letniej 2. (czerwiec-lipiec 2020) uczniowie deklarują udział w egzaminach:

EE.08 – technik informatyk – 2 osoby (III TdN) PP 2017, E.14 – technik informatyk – 3 osoby (IV TdN) PP 2012, Z.01 – technik masażysta – 3 osoby (IV TM) PP 2012, AU.18 – rękodzielnik wyrobów włókienniczych – 1 osoba (3BS) PP.2017.

Elementem szkolnego życia jest działanie samorządu uczniowskiego. Uporządkowany został i zatwierdzony regulamin działania samorządu. Wybrano nowe władze, które winny uaktywnić społeczność naszych szkół. Ważne jest uczestnictwo niektórych uczniów w pozaszkolnych działaniach charytatywnych np. Koła „Caritas”. Nadal udaje się redagować szkolną gazetkę „O czym szumią Jabłonki”. Cieszy fakt, że do tego działania włączają się uczniowie pierwszych klas.

Jak co roku, świętowaliśmy „Tomaszki”, w dniu wspomnienia św. Tomasza z Akwnu – patrona Jabłonek (25.01.2019). Naszym gościem był roku p. Michał Tarasiewicz (doktorant Sorbony). Mimo zawirowań związanych z żałobami narodowymi, przeżyliśmy Studniówkę w sobotę, 16.02.2019. 9.03.2019 r. uczniowie Technikum dla Niewidomych uczestniczyli zawodach „Robomaticon” na Politechnice Warszawskiej. To doskonałe doświadczenia dla przyszłych informatyków czy programistów. Rekolekcje wielkopostne (2–4.04.2019) prowadził ks. Michał Szeszko. Choć większość uczniów była zaangażowana i przeżyła te dni – wraz z piątkową Drogą Krzyżową – w duchu poszukiwania i rozwoju, zauważmy grupę unikającą uczestnictwa w takich spotkaniach. Ten – nie tylko duszpasterski – problem dotyka coraz bardziej naszą społeczność i stawia wyzwania dotyczące tożsamości (w tym poziomu wiary) naszych uczniów. Natomiast w Wielki Wtorek, 16.04. spotkaliśmy się na „Łamaniu Chleba”. 26.04.2019 r. pożegnaliśmy abiturientów naszych szkół: 3 z Liceum Ogólnokształcącego, 2 z Technikum dla Niewidomych. Święto Ośrodka (15.05) przeżyliśmy razem z całymi Łaskami, przyjmując w Jabłonkach Gości. W dniach 3-8.06.2019 r. gościliśmy grupę uczniów i ich opiekunów z zaprzyjaźnionego Ośrodka w Wilnie. Zajęcia dydaktyczne uroczyste zakończyliśmy 19 czerwca br.

W kwietniu 2019 Jabłonki otrzymały nowy budynek gospodarczy. W czerwcu 2019 zrealizowano pierwszą część modernizacji pracowni informatycznych wymieniając komputery w szkolnej pracowni (nr 5). Sala nr 4 została wyposażona w nowe komputery jesienią 2019 r. Już na początku roku szkolnego, 5 września 2019 r. braliśmy udział w spotkaniu z p. Agatą Kornhaser-Dudą, w ramach Narodowego Czytania 8 nowel. 23-27 września grupa naszych uczniów odwiedziła zaprzyjaźniony Ośrodek dla Niewidomych w Wilnie. To kontynuacja kilkuletniej wymiany. Dzień Edukacji Narodowej (14.10) był w tym roku dla nas szczególnie, bowiem Jabłonki były gospodarzami Ośrodkowego spotkania. Gościliśmy nauczycieli, wychowawców, siostry, przedstawicieli władz Towarzystwa, itd. Tematem głównym tak przedstawienia, jak i konsumpcji było Jabłko. W tym dniu – wedle szkolnego zwyczaju – przedstawili się nam uczniowie klas pierwszych. Zarówno uczniowie, jak i nauczyciele uczestniczyli w spotkaniach w ramach REHY 2019, głównie na kampusie

UKSW przy ul. Wójcickiego (21-23.10).

28 października uczniowie klas maturalnych oraz 3 BS byli na Jasnej Górze, zawierając MB swoją przyszłość. Ostatnie dni października to odwiedziny cmentarzy Laskowskich (zakładowy, wojskowy) z pamięcią o Tych, którzy już odeszli. 6 listopada 2019 r. uczniowie klas I LO odbyli edukacyjny spacer w ramach przygotowań do obchodu 101 rocznicy Odzyskania Niepodległości – „Ojcowie Niepodległej”. Odwiedzili pomniki twórców Państwa Polskiego w Warszawie. 8 listopada 2019 r. wspólnie z uczniami całego kraju odśpiewaliśmy Hymn Państwowy o g. 11.11 w czasie jabłonkowego spotkania dla uczczenia 101 rocznicy Odzyskania Niepodległości. 25 listopada uczniowie klas pierwszych byli na Wydziale Chemii UW. W tym roku szkolnym stypendystami Prezesa Rady Ministrów zostało 3 uczniów. W listopadzie pracowaliśmy nad danymi do projektu dotyczącego pogłębiania kompetencji kluczowych; językowych, informatycznych, matematyczno-przyrodniczych. 11 grudnia był Dniem Adwentowego Skupienia dla uczniów Jabłonek. Jak co roku uczestniczyliśmy w Przedświątecznym Spotkaniu Opłatkowym z ks. kard. J. Nyczem. Niektórzy z naszych uczniów zaangażowali się w jego przygotowanie (17.12.2019). Jabłonkowy Opłatek (18.12.2019) wieńczył przedświąteczny czas. Bardzo ciekawym przeżyciem dla uczniów było spotkanie z p. Krzysztofem Zanussi (11.01.2020). 22 stycznia 2020 gościł w naszej szkole p. Paweł Wdówik – nasz absolwent – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Gośćmi byli również: p. Konstanty Radziwiłł – wojewoda mazowiecki, p. Krzysztof Michałkiewicz – prezes PEFRON-u.

25 stycznia 2020 14 uczniów najstarszych klas miało swoją Studniówkę. Poprzez polonez, przedstawienie, przeszliśmy do zabawy.

28 stycznia – wspominając św. Tomasza z Akwinu uczestniczyliśmy we Mszy św. oraz kolędzie, a dzień później – w ramach *Tomaszkowego* świętowania – spotkaliśmy się z Małym Bratem (Kazkiem) i Małą Siostrą (Marią) od Jezusa.

Wielokrotnie nasi uczniowie uczestniczyli w krajowych i międzynarodowych sportowych zawodach reprezentując tak Ośrodek, jak i Polskę. I choć jest to dla nich i dla nas wielki trud w bieżącej pracy dydaktycznej, cieszymy się z każdego uczestnictwa i każdego sukcesu.

Doskonalenie zawodowe nauczycieli:

- postępowania awansowe
- uczestnictwo w spotkaniu nauczycieli matematyki ośrodków dla niewidomych i słabowidzących w Bydgoszczy (21-22 listopada 2019r)
- udział w projekcie „Many Stories, One Conclusion” w ramach europejskiego projektu „Erasmus+ Project” (12-19.10.2019)
- udział w Konferencji Szkoleniowej: „Autyzm od wewnątrz. Budowanie potencjału i samodzielności osób z ASD” (23-24.11.2019)
- udział w 13 Międzynarodowej Konferencji „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie” w Warszawie (17-18.09.2019) oraz w warsztatach „Mistrzostwo w Algorytmie i Programowaniu” realizowanych przez Fundację Rozwoju Informatyki (12.2019).

27 stycznia 2020 r. podsumowaliśmy na zebraniu Rad Pedagogicznych niełatwy I semestr roku szkolnego 2019/20. Niestety, przyniósł on dużą liczbę ocen niedostatecznych (33) dla 14 uczniów. Powtarza się sytuacja z poprzednich lat, a kryzys odpowiedzialności dorastających/dorosłych młodych ludzi za swoją edukację wydaje się pogłębiać. Ten problem staje jako pierwszy do przepracowania i rozwiązywania. 6 lutego br. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Politechniki Śląskiej w Gliwicach – ws. udziału naszych nauczycieli (i uczniów) w projekcie badawczym: *Analiza percepcji dotykowej informacji graficznej prezentowanej w formie dostosowanej do osób niewidomych*. Dalsze spotkania były zaplanowane na marzec br.

Po powrocie z ferii zimowych naszą pracę przerwała epidemia koronawirusa i decyzja MEN o zamknięciu szkół, a w konsekwencji o podjęciu edukacji na odległość. Większość uczniów

rozjechała się do domów już w środę, 11 marca. Udało się jeszcze przeprowadzić próbne matury z j. angielskiego i matematyki, ale w piątek, 13 marca popołudniu uczniów już w Laskach nie było. Ten stan trwa do dziś i trudno przewidzieć jak i kiedy się zakończy. Już w pierwszym tygodniu bez zajęć w szkole większość naszych nauczycieli podjęła zdalną edukację. Pomocnym było doświadczenie i umiejętności większości naszych uczniów w posługiwaniu się urządzeniami IT oraz to, że i w normalnej pracy wiele materiałów i zadań przekazywanych jest drogą informatyczną. Trudności wynikłe na skutek braku sprzętu komputerowego lub dostępu do Internetu, zostały pokonane. W skrajnych przypadkach materiały – szczególnie brajlowskie – są przesyłane pocztą lub dowożone (dla uczniów mieszkających niedaleko Lasek). Uczniowie gotujący się do matury skorzystali z możliwości uczestnictwa w próbnych egzaminach przygotowanych przez CKE (2-8 kwietnia br.). Wiemy, że egzaminy maturalne, i być może zawodowe, zostaną przeprowadzone w późniejszym terminie. Ponieważ w rozporządzeniach MEN nie ma (na razie) zmian w harmonogramie roku szkolnego, do 25 kwietnia jesteśmy zobowiązani do wystawienia końcowych ocen dla uczniów klas maturalnych. Zaplanowano takie – zdalne – zebranie na 23.04.br.

XIII

Szkoła Muzyczna i Zajęcia Muzyczne w Laskach – Dyrektor Beata Dąbrowska

Do Szkoły Muzycznej w II semestrze roku szkolnego 2018/2019 uczęszczało 16 uczniów, 11 zostało promowanych do następnej klasy. Egzaminy dyplomowe zdawało pięciu uczniów. W obecnym roku szkolnym 2019/2020 do klasy pierwszej cyklu sześcioletniego Szkoły Muzycznej zostało przyjętych dwoje uczniów. Do klasy pierwszej cyklu czteroletniego została przyjęta jedna uczennica. Po miesiącu nauki jedna z uczennic klasy VI cyklu sześcioletniego zrezygnowała z dalszej nauki. Tak więc obecnie nasza szkoła liczy trzynaścioro uczniów (w klasie fortepianu 11 uczniów, w klasie fletu jedna uczennica i w klasie akordeonu też jeden uczeń). W tym roku cztery osoby przygotowują się do zdawania egzaminów ukończenia szkoły muzycznej.

Na zajęcia muzyczne w II semestrze roku szkolnego 2018/2019 uczęszczało 66 osób. Uczestniczyli oni w lekcjach: fortepianu, fletu, perkusji, trąbki, organów, emisji głosu, akordeonu, gitary klasycznej, gitary basowej i chóru. Obecnie z tej formy zajęć korzysta 77 osób.

Jeden z naszych uczniów kontynuuje naukę w Filii Instytutu Szkolenia Organistów w Laskach. Wzorem lat ubiegłych w każdy poniedziałek uczestniczy w bloku zajęć grupowych w siedzibie ISO na ul. Dewajtis 3 w Warszawie, a zajęcia indywidualne realizuje pod kierunkiem nauczycieli Szkoły Muzycznej. Na przełomie maja i czerwca 2019 roku pięciu uczniów zdało egzaminy końcowe. W tym czasie w trzech terminach odbyły się również egzaminy promocyjne.

W roku 2019 i 2020 miało miejsce wiele interesujących działań artystycznych, m.in.: 04.04.2019 – udział w Konferencji z okazji jubileuszu 60-lecia Kampinoskiego Parku Narodowego, udział uczniów i nauczycieli Szkoły Muzycznej w przygotowaniu oprawy Mszy Świętej z okazji Święta Ośrodka, 17.05.2019 – powtórzenie przedstawienia „Oblicza wolności” w Centrum Kultury Izabelin, koncert uczniów Szkoły Muzycznej i przekazanie Szkole obrazu Matki Czackiej przez malarza Antoniego Filipowicza, 31.05.2019 – występ (śpiew) uczennicy naszej szkoły podczas ogłoszenia wyników konkursu „Międzynarodowe zagadki matematyczne”, 04.06.2019 udział uczniów Szkoły Muzycznej (4 osoby) w XXVII Powiatowym Konkursie Muzycznym w Starych Babcicach (wyróżnienie dla jednej z uczennic), 06.06.2019 – udział w koncercie galowym IV edycji konkursu „Edukujemy pomagamy” firmy REBA, 08.06.2019 – udział absolwentów Szkoły Muzycznej oraz pracowników w gali „Izabelńczyk roku” – Centrum Kultury Izabelin, 08.06.2019 – udział uczennicy w koncercie laureatów XXVII Powiatowego Konkursu Muzycznego w Starych

Babicach – Zielonki-Parcela, 11.06.2019 – koncert dla gości z firmy STRABAG, 11.06.2019 – udział chóru Leśne Ptaki w koncercie z cyklu „Rok Stanisława Moniuszki” organizowanego przez Fundację Orlen „Dar serca”, oraz Fundację Dariusza Stachury „Canto Pro Classica”, 15.10.2019 – Święto Szkoły Muzycznej – przygotowanie i prezentacja programu pt. „Podróże z Panem Edwinem”, 17.10.2019 – udział w święcie Białej Laski (koło PZN w Wołominie), 23.10.2019 – udział w przygotowaniu montażu słowno-muzycznego pt. „Ku Niepodległej”, 03.12.2019 – udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych w Sejmie RP, 17.12.2019 – udział chóru Leśne Ptaki w sprawie spotkania opłatkowego z Kard. Kazimierzem Nyczem, 19.12.2019 – uroczyste przekazanie biletów na koncert Andrea Bocelli (22.08.2020 r.) przez Organizatora wydarzenia Radio „Złote przeboje”, 15.01.2020 – udział nauczycieli i uczestników zajęć muzycznych w spotkaniu ze środowiskiem Synów Pułku, oraz z kołem PTTK „Varsovia”, 01 – 11.02.2020 - wyjazd uczennicy i nauczycielki do Stanów Zjednoczonych (Chicago). Odbyły się tam dwa koncerty: 02.02.2020 – „Charytatywny wernisaż na niewidome dzieci w Laskach” – Centrum Kopernikowskie w Chicago oraz 09.02.2020 – „Niezwykły koncert wielu wzruszeń” – Muzeum Polskie w Ameryce.

W ramach Szkoły działa również studio nagrań. Od stycznia 2019 r. nastąpiły tam duże zmiany. Za środki uzyskane od sponsora (firma STRABAG) został zakupiony sprzęt niezbędny do samodzielnego funkcjonowania studia. Nowy sprzęt pozwolił na przystosowanie studia do realizacji nagrań i warsztatów muzycznych dla niewidomych, ale także do przeprowadzania prób muzycznych. Absolwent naszego Ośrodka nadal koordynuje pracę studia i czuwa nad właściwym przebiegiem poszczególnych działań. Do dnia 12.03.2020r. zajęcia w Szkole przebiegały zgodnie z planem. W odpowiedzi na prośbę CEA opracowaliśmy koncepcję organizacji nauczania wykorzystującą metodę tzw. zdalnego nauczania.

W nawiązaniu do rozporządzenia MEN w związku z COVID-19 – kształcenie na odległość, wprowadziliśmy następujące rozwiązania:

- Utrzymujemy kontakt za pośrednictwem internetu ze wszystkimi uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz posiadamy ich aktualne numery telefonów.
- Realizujemy programy nauczania z wykorzystaniem komunikatorów, poczty elektronicznej, telefonów komórkowych.
- Realizujemy tygodniowy rozkład zajęć dla poszczególnych klas z możliwością jego modyfikacji.
- Praca zdalna jest realizowana z uwzględnieniem specyfiki nauczania dzieci niewidomych i z dysfunkcją wzroku, metody są dostosowane do indywidualnych potrzeb i predyspozycji uczniów (np. lekcje prowadzone są za pomocą telefonów komórkowych, materiały muzyczne przesyłane są w formie nagrań).
- Ocena postępów uczniów odbywa się na podstawie przygotowanego materiału na kolejne lekcje (oceny cząstkowe).
- Nauczyciele, uczniowie i rodzice zostali poinformowani (mailowo i telefonicznie) o kształceniu na odległość z uwzględnieniem higieny pracy uczniów i nauczycieli oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.
- Rodzice zostali poinformowani (telefonicznie) o tym jak zorganizować dzieciom warunki do nauki w domu, jak motywować i wspierać dzieci do systematycznego uczenia się poza szkołą, a także jak zadbać o bezpieczeństwo w sieci.

XIV

Internat dla Dziewcząt w Laskach – kierownik s. Jana Maria Ściga

Na działalność Internatu Dziewcząt w roku 2019 składają się dwa semestry szkolne 2018/19, 2019/20. Liczba wychowanek korzystających z Internatu Dziewcząt w dniu 31 grudnia 2019

roku wynosiła 76 dziewcząt. W ramach pracy internatowej zostały opracowane karty zajęć rewalidacyjnych dla każdej wychowanki. Dziewczęta, w zależności od indywidualnych potrzeb, korzystały z następujących zajęć: orientacja przestrzenna, rehabilitacja widzenia, rehabilitacja ruchowa, zajęcia z psychologiem, zajęcia muzyczne rewalidacyjne, integracja sensoryczna, zajęcia z psychologiem, zajęcia z logopedą, hipoterapia, dogoterapia, zajęcia sportowe. Trzecia godzina wf-u realizowana była na zajęciach judo, basenie oraz treningach goalbala i showdown. Od września 2019 roku delegacja dziewcząt z wychowawczynią są zaangażowane w projekt BLIŻEJ SPORTU. Grupa wyjeżdżała na treningi, zgrupowania i zawody narciarskie. Jednocześnie w naszym Internacie raz w tygodniu odbywały się zajęcia taneczne. W ramach projektu „Czas na taniec” cztery nasze wychowanki po kilkumiesięcznym treningu wystąpiły w finale tego międzypokoleniowego przedsięwzięcia 15.06.2019 roku na deskach sceny Centrum Kultury Izabelin. Od września 2019 roku zajęcia taneczne prowadzone były w Internacie w dwóch grupach wiekowych. W ramach projektu „Czas na taniec” realizowane były od października 2019 roku indywidualne zajęcia dla dwóch dziewczyn (niewidome na wózkach) prowadzone co tydzień przez pana Pawła Karpińskiego, który sam porusza się na wózku i ma na swoim koncie liczne sukcesy w kategorii tańca na skalę europejską i światową. Do Szkoły Muzycznej I stopnia uczęszczało 8 wychowanek. Internat to miejsce, gdzie kształtują się relacje i postawy społeczne. Dużą wartością były dla nas odwiedziny w domu Seniora „Rezon” na wsi Laski, gdzie zorganizowałyśmy koncert kolęd i spędziłyśmy czas na rozmowach z pensjonariuszami (12.01.2019). Z tego spotkania zrodził się pomysł na wolontariat w naszym internacie. Jest to ważny aspekt życia społecznego, zwłaszcza że nasze wychowanki są przyzwyczajone, że to one są beneficjentami wszelkich akcji, pomocy wolontariackiej, etc. We wrześniu 2019 roku, wraz z Ks. Rektorem założyliśmy Ośrodkowe Koło Caritas, do którego należy 17 wychowanek Internatu Dziewcząt, 2 wychowanków Internatu Chłopców, 3 wolontariuszy z terenu Lasek, oraz 10 osobowa grupa wolontariuszy ze Szkoły Europejskiej. Poprzez swoją działalność Koło Caritas ma uwrażliwiać naszą młodzież na potrzeby drugiego człowieka, często bezradnego wobec cierpienia, czy trudnej sytuacji życiowej. Wolontariat w Kole Caritas uczy kształtować postawę miłości Boga i bliźniego, a przede wszystkim wychodzenia poza własne potrzeby i oczekiwania, kształtuje wyobraźnię miłosierdzia i postawę służby. Od września do grudnia 2019 roku Koło Caritas posługiwało w Centrum Działalności Leczniczej Archidiecezji Warszawskiej (30.11.2019), przygotowaliśmy życzenia świąteczne i pierniki dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej REZON na wsi Laski oraz dla Sióstr we wspólnocie św. Rafała (14.12.2019).

Rada Internatu przygotowała następujące przedsięwzięcia:

- - przygotowanie balu karnawałowego (01.2019)
- - konkurs „Twoja twarz brzmi znajomo” (02.2019)
- - dzień nauczyciela dla pracowników Internatu Dziewcząt (10.2019)

Wychowanki reprezentowały Ośrodek na zawodach sportowych w goalbalu, showdownie, narciarstwie biegowym i biathlonie. Szczególne sukcesy możemy zauważyć u Ewy Podlińskiej, która zaczęła swoją karierę sportową na początku 2019 roku, a już dostała się do kadry Polski i ma na swoim koncie wiele medali pokonując sprawne rywalki w konkurencjach narciarskich. W kadrze Polski reprezentuje nas również z sukcesami Aneta Górka. W goalbalu w kadrze Polski są: Dorota Niewiadomska i Wiktoria Kawka, które w 2019 na zawodach zdobyły mistrzostwo Polski. Wychowanki reprezentowały też Ośrodek biorąc udział w filmach („Zieja” reż. Robert Gliński), konkursach muzycznych, koncertach. 17.05.2019 r. na deskach CKI został wystawiony spektakl „Oblicza wolności” przygotowany przez najstarsze grupy obu internatów z okazji Święta Ośrodka. Brałyśmy też udział w program radiowych i telewizyjnych:

- Pytanie na Śniadanie Extra – Warsztaty Nowych Doświadczeń (emisja TVP2 14.11),

- Radio Złote Przeboje (emisja 19.12),
- Od września 2019 roku bierzemy udział w projekcie Instytutu Sztuki Filmowej „Rozłaka”. Grupy internatowe organizowały wiele wyjazdów jednodniowych, podczas których dziewczęta miały możliwość rozwijać swoje pasje sportowe (wyjazdy na łyżwy), artystyczne (kino, teatr, filharmonia, koncerty w stolicy), a także nabywać umiejętności życia społecznego (kawiarnie, restauracje).
Sakrament I Komunii Świętej przyjęły w dniu 26.05.2019 trzy wychowanki. Goście z wymiany międzynarodowej w 2019 roku:
- grupa młodzieży z rodzicami oraz pracownicy z Instytutu dla Niewidomych w Palermo (4-11.09),
- grupa młodzieży z nauczycielami ze Szkoły Muzycznej z Herzberga (16-20.09)
Udział pracowników Internatu Dziewcząt w szkoleniach:
- obsługa windy dla osób niepełnosprawnych (02.2019),
- pierwsza pomoc przedmedyczna (03 – 04.2019),
- szkolenie BHP (06.2019)
- próbna ewakuacja – alarm p/pożarowy (07.10.2019)
W 2019 roku w Internacie Dziewcząt powstał autorski projekt Warsztaty Nowych Doświadczeń „Pogromcy Zmierzchu”. Pierwsze warsztaty odbyły się 28 marca 2019 roku. Od tego czasu do 31 grudnia 2019 roku w warsztatach wzięło udział 1059 dzieci z 31 Szkół Podstawowych z województwa mazowieckiego.
Remonty i naprawy:
- 14 stycznia 2019 roku została zamontowana, a 11 lutego 2019 roku została oddana do użytku winda dla osób niepełnosprawnych (skrzydło św. Rodziny).
- Podczas wakacji wykonano malowanie salonu, łazienek i pokoi wychowanek w grupie VIII, salonu w grupie VI, pokoi gospodarczych grup III/IV, V/VI, gabinetu kierownika, małej świetlicy, korytarzyka i pomieszczeń kuchni wraz z magazynami. Na bieżąco likwidowane są drobne usterki.
Jesienią 2019 roku wymieniliśmy 12 komputerów wraz z monitorami. Nowe komputery zostały zakupione ze środków zgromadzonych z warsztatów oraz z darowizn.
W Ośrodku Szkolno – Wychowawczym pierwsze komunikaty dotyczące prewencji w związku z możliwością wystąpienia zakażenia koronawirusem pojawiły się 9 marca 2020 roku. Dotyczyły one ograniczeń wyjazdów do Warszawy i poruszania się komunikacją miejską w ramach zajęć z orientacji przestrzennej. Zajęcia odbywały się odtąd na terenie Ośrodka, na wsi Laski lub w Izabelinie. 11 marca 2020 roku Dyrekcja OSW wydała kolejny komunikat o „z prośbą o zawieszenie wszelkich wyjazdów naszych wychowanków oraz wstrzymanie wizyt osób i grup spoza Ośrodka”. Tego samego dnia otrzymaliśmy wiadomość o zawieszeniu zajęć we wszystkich placówkach oświatowych w Polsce.
Rozjazd dzieci i młodzieży z internatów trwał od środy do piątku. Do końca zastanawialiśmy się, czy nie zorganizować możliwości nauki stacjonarnej dla tegorocznych maturzystów, ale wobec nadchodzących komunikatów z Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji, ostatecznie prawie wszyscy uczniowie opuścili Ośrodek. Prawie, bo dwie wychowanki pozostały z nami ze względu na zamknięcie lotnisk. Jedna dziewczynka pochodzi z Rumunii, druga z Ukrainy.
Wobec zaistniałej sytuacji potrzebna była nowa organizacja placówki. Pracownicy administracyjni pracowali bez większych zmian, za to z większą ostrożnością. Pracownicy pedagogiczni podzielili się dyżurami i od poniedziałku do piątku przyjeżdżają do dziewcząt na dyżury wychowawcze.
Dziewczynki mieszkają w dwóch osobnych grupach ze względu na swoje różne potrzeby. Jedna z nich (tegoroczna maturzystka) dużo się uczy, korzysta z lekcji on-line, przyjeżdżają też do niej nauczyciele. Druga dziewczynka do południa ma więcej czasu wolnego, może

posłuchać ulubionych książek i lektur. Od godz. 13.30 do 21.00 od poniedziałku do piątku do dziewcząt przyjeżdżają na dyżury wychowawczynie. Po obiedzie odbywają się lekcje – wypełnianie kart pracy, które nauczyciele przesyłają do s. Jany Marii. Jest też czas na spacer, zajęcia usprawniające, kulinarne, etc. Maturzystka też bardzo chętnie włącza się w ten rodzaj zajęć. Dziewczęta korzystają z okazji, że w naszej kaplicy jest codzienna adoracja Najświętszego Sakramentu i często razem z nami odmawiają koronkę do Bożego Miłosierdzia, Drogę Krzyżową, Gorzkie Żale. Maturzystka na weekendy wyjeżdża do swojej przybranej cioci. Dyżury dopołudniowe i weekendy biorą na siebie siostry – wychowawczynie z Internatu. W miarę możliwości utrzymujemy stały kontakt z bliskimi dziewcząt, zapewniając video rozmowy, aby ułatwić ten trudny czas rozłąki.

Od 1 kwietnia większość pracowników administracyjnych została w domach. Pracownicy pedagogiczni w ciągłej gotowości do pracy i kontakcie z rodzicami oraz wychowankami, dziewczęta już dają sygnały, że bardzo chcą wrócić do Lasek. Niektórzy wychowawcy korzystając z komunikatorów utworzyli grupy np. na messengerze i w ten sposób komunikują się codziennie ze swoimi wychowankami, podsyłają im ciekawe treści – dają przestrzeń do indywidualnej rozmowy.

Nauczyciele zajęć dodatkowych osobiście komunikują się z rodzicami, przesyłają im materiały, nagrywają filmiki szkoleniowe, ale również dostają od rodziców filmiki zwrotne, czy dobrze ćwiczą z dziećmi, czy dzieci robią postępy, etc. Wszystko to wymaga nakładu pracy, zaangażowania ale właśnie po to jesteśmy, więc ten czas też pięknie weryfikuje nas jako pedagogów w Dziele Matki.

Wysyłamy dzieciom pomoce, a przede wszystkim kartki brajlowskie, bo tego im zaczyna brakować. Część rodziców przyjeżdża do Internatu po książki, pomoce pozostawione przez dzieci, bo nikt nie spodziewał się, że sytuacja kwarantanny tak rozciągnie się w czasie. Jesteśmy też w stałym kontakcie z rodzicami, którzy chcą porozmawiać nie tylko o edukacji, ale po prostu o życiu, o swoich obawach, czasami o sprawach najważniejszych.

Na czas Świąt Wielkanocnych Maturzystka wyjechała do swojej przybranej cioci. Druga dziewczynka oraz kilkoro niewidomych pracowników Lasek spędzało święta z nami. Od 16 kwietnia wychowawcy podejmują dyżury w Internacie, od 20 kwietnia wracamy do rytmu szkolnego, czyli do zajęć on line.

XV

Internat dla Chłopców – kierownik Leszek Połomski

W Internacie Domu Chłopców 2019 roku chłopcy mieszkali w sześciu grupach, podzielonych według szkolnych klas. Stan wychowanków w styczniu liczył 65 osób w tym 9 chłopców codziennie dojeżdżało. W grudniu stan wychowanków wynosił 59 osób, w tym 5 chłopców codziennie dojeżdżało. W porównaniu ze styczniem, na koniec grudnia 2019 r., ilość wychowanków zmniejszyła się o 6 osób, ale nocowało w internacie o 2 wychowanków mniej w porównaniu z zeszłym rokiem. Wychowankowie dojeżdżający często zostawali w internacie do późnych godzin popołudniowych korzystając z różnych zajęć rewalidacyjnych. Stan zatrudnienia pracowników pracujących bezpośrednio z dziećmi w roku kalendarzowym 2019 wyniósł:

STYCZEŃ 2019	GRUDZIEŃ 2019	RÓŻNICA
17-wychowawców w tym 3 wychowawców na 3/4 etatu.	16-wychowawców w tym 2 wychowawców na 3/4 etatu.	o 3/4 etatu mniej w porównaniu ze styczniem.

- 2 osoby - jako pomoc wychowawcza, w tym 1 na 3/4 etatu	- 2 osoby - jako pomoc wychowawcza, w tym 1 na 3/4 etatu i jedna na 1/2 etatu	O 1/2 etatu mniej w porównaniu ze styczniem
3 - nauczycieli orientacji przestrzennej, w tym 1 nauczycieli na 3/4 etatu i 1 na 1/2 etatu. Dwóch wychowawców prowadzi kilka godz. orientacji przestrzennej w ramach etatu wychowawcy..	3 - nauczycieli orientacji przestrzennej, w tym 1 nauczycieli na 3/4 etatu i 1 na 1/2 etatu. Dwóch wychowawców prowadzi kilka godz. orientacji przestrzennej w ramach etatu wychowawcy.	Nie ma godzin prowadzonych w ramach etatu wychowawcy
- 1 psycholog	- 1 psycholog – kilka godzin jako wolontariusz	
1- rehabilitant ruchu na etacie 1- rehabilitant ruchu na godziny zlecone	2- rehabilitantów ruchu na godziny zlecone (ok. 1 etatu)	
- 1-pielęgniarka w wymiarze 10 h tygodniowo,	- 1-pielęgniarka w wymiarze 10 h tygodniowo,	
- 2- opiekunów nocnych	- 2- opiekunów nocnych	
1 kierownik internatu.	1 kierownik internatu.	

Ilość wychowanków objętych działaniami rewalidacyjnymi w 2019 roku

	Styczeń 2019	Grudzień 2019	Różnica
Zajęcia z orientacji przestrzennej	30	29	- 1
- zajęcia z psychologiem	28	8 (wolontariat)	- 20
rehabilitacja widzenia	22	10	- 12
- rehabilitacja ruchowa	28	36	++8
integracja sensoryczna	2	0	- 2
Logopedia	4	0	- 4
Hipoterapia	23	17	- 6
Dogoterapia	--	--	0
zajęcia w Fundacji Synapsis	5	5	- 1
zajęcia w Warszawie socjoterapeutyczne	2	0	- 2
Podsumowanie			- 11

W 2019 roku odbyły się wyjazdy, w których uczestniczyli wychowawcy:

- wyjazdy w sprawach zdrowotnych wychowanków,
- wyjazdy w sprawach urzędowych, zakupy,
- wyjazdy rekreacyjne,

Udział chłopców w zawodach sportowych w 2019:

Pływanie

- Zimowe MP w Bydgoszczy 16-17.03.09
- Letnie MP Juniorów w Krakowie 18-20.05 2019
- Letnie MP w Drzonkowie 15.06.-17.06.Drzonków
- Grand Prix Polski Gorzów Wielkopolski 27.09.-29.09.

- Grand Prix Polski Łódź 25.10.-27.10.
  - Zimowe Mistrzostwa Polski Szczecin 21.11.-24.11
- We wszystkich zawodach startowało 3 chłopców.
- Goalball
- Międzynarodowy Turniej do lat 21 w Dąbrowie Górniczej-kwiecień (1 miejsce reprezentacji UKS)
  - Międzynarodowy Turniej do lat 16 w Lublinie- maj (1 miejsce)
  - Puchar Silesii w Chorzowie-czerwiec (7 miejsce)
  - Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzików w Lublinie-październik (1 miejsce reprezentacji młodzików UKS; 2 miejsce reprezentacji juniorów)
  - 3 turnieje MP seniorów w Chorzowie, Oleśnicy i Krakowie (1 miejsce w rozgrywkach II ligi i awans do I ligi)
  - Mistrzostwa Świata Juniorów do lat 19 w Australii - sierpień (4 miejsce z reprezentacją Polski)
- W kadrze Polski na 2020r w goalballa jest 2 chłopców: Dawid Nowakowski i Marcin Czerwiński.
- Narciarstwo biegowe
- Zawodnicy sekcji brali udział w obozach, zgrupowaniach i zawodach:
- 8.01-02.02 obóz narciarski w Ptaszkowej (ok. 5 chłopców);
  - 9-10 marca Mistrzostwa Polski Niewidomych i Słabowidzących w Kościelisku: - Paweł Nowicki -2 złote medale;
    - 3-17 sierpnia obóz sportowy w Dźwirzynie;
  - Projekt Bliżej Sportu – 7 wyjazdów weekendowych od czerwca do grudnia (ok. 5 chłopców);
  - 12-19 grudnia – udział w Pucharze Świata w biegach narciarskich w Lillehammer (Norwegia);
- Paweł Nowicki jest w kadrze Polski.
- Zajęcia z judo i showdowna – tylko treningi, bez wyjazdów na zawody.
- Praca wychowawcza i opiekuńcza internatu opierała się o Plany Pracy Wychowawczo-Dydaktycznej , zatwierdzone na Radzie Internatu. Wymiar godzin i grafiki pracy były wspólnie ustalane w zależności od potrzeb i specyfiki danej grupy. Oprócz godzin ściśle pedagogicznych całe grono pedagogiczne było zaangażowane w życie internatu, w przygotowania do różnego rodzaju świąt, spotkań, zabaw. Wychowawcy wielokrotnie wyjeżdżali z wychowankami do lekarzy, urzędów, na wycieczki szkolne, rajdy, itp. Staraliśmy się tworzyć takie warunki i sytuacje w grupach, aby wpływały na utrzymanie pozytywnych relacji między chłopcami, by poznawali się, budowali prawidłowe więzi. Poza kontynuacją profilaktyki przeciw uzależnieniom, dbaliśmy o wszechstronny rozwój naszych wychowanków. Szczególną uwagę zwracaliśmy na rozwój ich mocnych stron w celu rozwijania pasji i zainteresowań, budowania poczucia własnej wartości, respektowania podmiotowości każdego dziecka. To indywidualne podejście do wychowanka realizowaliśmy poprzez:
- dostrzeganie i rozumienie zróżnicowania poziomu rozwoju dzieci w grupie oraz indywidualnych doświadczeń determinujących ten rozwój,
- tworzenie warunków do rozwoju dziecka zgodnego z jego własnym tempem, uwzględniających indywidualne czynniki wpływające na rozwój dziecka,
- uwzględnianie możliwości i preferencji dzieci w zakresie sposobów uczenia się,
- zróżnicowanie form i metod pracy,
- indywidualizację pracy w ramach obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjno-wychowawczych – odpowiedni dobór treści, metod i form pracy z dziećmi.

W ciągu całego semestru odbywały się spotkania zespołów wychowawców danej grupy z kierownikiem w celu indywidualnego omówienia wszystkich wychowanków, zaplanowania obszarów, które wymagają największego wsparcia, aby dany wychowanek wchodził na wyższy stopień funkcjonowania, miał wsparcie w rozwijaniu własnych zainteresowań, uczył się nowych umiejętności ułatwiających mu codzienne funkcjonowanie. Wymiar godzin i grafiki pracy ustalane były wspólnie w zależności od potrzeb i specyfiki danej grupy. Oprócz godzin ściśle pedagogicznych całe grono pedagogiczne było zaangażowane w życie internatu, w przygotowywaniu świąt, spotkań, zabaw, Wigilijki Ośrodkowej z Kardynałem Kazimierzem Nyczem, patriotycznego spotkania „Ku Niepodległej”.

W codziennej pracy staraliśmy się stwarzać takie warunki i sytuacje w grupach, aby wpływały na utrzymanie pozytywnych relacji między nimi, aby uczyli się ze sobą współpracować, budować prawidłowe relacje społeczne. W relacjach wychowawca-wychowanek staraliśmy się, aby były one oparte na życzliwości, budowaniu zaufania, opierały się na przestrzeganiu obowiązującego regulaminu i ustalonych reguł postępowania. W określaniu celów i zadań w naszej pracy uwzględnialiśmy indywidualne potrzeby chłopców ich sytuacje zdrowotne i rodzinne. Poprzez różnego rodzaju działalności i rozmowy staraliśmy się rozwijać u wychowanków uczciwość, pracowitość, samodzielność i twórcze myślenie. Jednocześnie staraliśmy się zapewnić każdemu z nich maksymalny rozwój zgodny z indywidualnymi możliwościami i zainteresowaniami. Nie brakowało też stawianych wychowankom wymagań i zadań, uczących ich jak sprostać nowym wyzwaniom, jak nie ulegać trudnościom i negatywnym wpływom. Raz w miesiącu cały zespół pedagogiczny spotykał się na zebraniach omawiając bieżące sprawy, dzieląc się swoimi doświadczeniami, trudnościami i radościami w pracy, a także dzieląc między sobą zadania potrzebne do sprawnego i prawidłowego funkcjonowania internatu. Dodatkowo wychowawcy spotykali się w mniejszych zespołach bezpośrednio zaangażowanych w pracę z konkretnymi wychowankami.

Podejmowaliśmy wszelkie starania by nawiązywać dobrą współpracę z rodzicami czy opiekunami prawnymi naszych wychowanków, tak by ujednoczyć sposoby oddziaływań, także z nauczycielami ze szkoły i nauczycielami rewalidacji.

Wychowawcy w codziennej pracy wspomagali rozwój osobowy wychowanków we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym. Pomagali w rozpoznawaniu wartości chrześcijańskich i moralnych, w dokonywaniu właściwych wyborów.

Cała kadra starała się zapewnić wychowankom poczucie bezpieczeństwa, emocjonalnego wsparcia i szacunku, budując w nich poczucie ważności i wyjątkowości samych siebie, dając im pole do odwagi, aby przekraczali nowe granice własnych słabości i rozwijali swoje mocne strony. W zakresie profilaktyki wychowawcy kontynuowali pogadanki dotyczące profilaktyki zagrożeń uzależnieniami. Uświadamialiśmy o szkodliwości i dużym niebezpieczeństwie związanym z zażywaniem substancji nie wiadomego pochodzenia, o szkodliwości palenia papierosów tradycyjnych jak i elektrycznych, skutków związanych z piciem alkoholu.

Niestety nie wszystkie propozycje i działania odnosiły pozytywne skutki. W starszych grupach nie udało się zapanować nad popularyzacją palenia papierosów elektrycznych wśród wychowanków. Podjęte działania w postaci indywidualnych pogadek jak i na zbiórkach grupowych nie przyniosły pozytywnych skutków. Podobnie nie zawsze pozytywne efekty odnosiła motywacja i zachęcanie do systematycznej nauki, co niestety skutkowało na koniec semestru uzyskaniem negatywnych ocen z kilku przedmiotów przez niektórych wychowanków. Na pewno te dwie przestrzenie będą przedmiotem naszych szczególnych wysiłków w celu uzyskania pozytywnych efektów w kolejnym semestrze. W codziennej pracy odczuwamy duży brak psychologa, który wspierałby naszych wychowanków w

pokonywaniu codziennych trudności, z którymi nie zawsze są w stanie sobie poradzić. W całej sytuacji ratuje nas pani Sylwia Tołczyk, która raz w tygodniu po godzinie 18.00 pełni dyżur jako wolontariusz. Prowadzi zajęcia w formie indywidualnej wspierając ich funkcjonowanie emocjonalno-motywacyjne, społeczno-życiowe oraz radzenie sobie z bieżącymi trudnościami. Wychowawcy w każdej grupie stosownie do wieku i możliwości pomagali rozwijać zainteresowania chłopców angażując ich do aktywnego uczestnictwa w życiu internatowym. Dokonywaliśmy wielu starań w propagowanie aktywnego wypoczynku i kreatywnego spędzania wolnego czasu. Między innymi w tym celu w minionym semestrze uczestniczyliśmy w następujących wydarzeniach:

- z okazji Święta Zmarłych byliśmy z chłopcami na cmentarzu, zapaliliśmy świece i pomodliliśmy się przy grobach założycieli ośrodka,
- w Święto Naszego Domu – organizacja oprawy Muzycznej podczas Mszy Św. przygotowana przez wychowanków i kadre, a także przedstawienie w formie zabawowej "Radio terESKA",
- w dniu Święta Niepodległości chłopcy uczestniczyli w uroczystościach przed Grobem Nieznanego Żołnierza,
- zaproszenie I grupy internatu dziewcząt na kolację przygotowaną przez chłopców grupy I, była to część realizowanego przez nas programu uczenia się kultury bycia, wzajemnego szacunku oraz respektowania granic w relacjach damsko-męskich,
- organizowano Święta Grup,
- zajęcia kulinarne – pieczenie ciast, ciasteczek i pizzy,
- organizowane były wyjazdy do Warszawy w celu zwiedzenia ciekawych miejsc,
- często organizowane były rajdy i wycieczki do puszczy, ogniska w Ogródku Jordanowskim, mecze goalballa, zajęcia na siłowni,
- braliśmy udział w nabożeństwach liturgicznych: różańcu, roratach,
- Samorząd Internatowy zorganizował Internatową Drogę Krzyżową, i braliśmy czynny udział w Zakładowej Drodze Krzyżowej,
- dniu Święta Niepodległości chłopcy uczestniczyli w uroczystościach przed Grobem Nieznanego Żołnierza,
- odbywały się zajęcia nauki jazdy na nartorolkach i zimą na nartach,
- w naszym internacie odbyła się jak co roku uroczystość wigilijna, w której wzięli udział wszyscy wychowankowie, pracownicy i zaproszeni goście, Chłopcy przygotowali jasełka, pt. "Zrozumieć czar Bożego Narodzenia", zjedliśmy uroczystą kolację a całość zakończyła się wspólnym kolędowaniem,
- 26.01. odbyła się w naszym domu Kolęda, po modlitwie i poświęceniu pomieszczeń internatowych, każda z grup miała możliwość spotkania się z księdzem, porozmawiania na ważne i interesujące ich tematy, aby na koniec zejść na wspólną kolację,
- Chłopcy mieli możliwość bycia w radiu na koncercie „Mazowsze” zorganizowanym z okazji Dnia Białej Laski oraz w kinie na filmie „Kraina Lodu 2”,
- wyjazd na Świąteczny koncert do Filharmonii,
- wizyta i zwiedzanie Muzeum Błogosławionego Ks. Jerzego Popiełuszki,
- wychowankowie brali udział również w spotkaniu ze strażakami połączonym z możliwością obejrzenia wozu strażackiego,
- chłopcy uczestniczyli w zajęciach kulinarnych w kuchence dydaktycznej (robiecie gofrów, deserów, pizzy, frytek),
- chłopcy z młodszych grup wspólnie z wychowawcami przygotowali prezenty na Dzień Babci i Dziadka,
- odbywały się również spotkania z młodzieżą ze Szkoły Europejskiej, wspólne pieczenie ciasteczek na Wielkanoc,
- uczestnictwo w kole Caritas, np. wizyta w Domu Seniora Rezon w Laskach.

- wspólnie składaliśmy życzenia imieninowe pracownikom Internatu oraz uroczyście obchodziliśmy urodziny wychowanków i imieniny wychowawców.

Nadzór pedagogiczny, który pełniłem w mijającym semestrze odbywał się głównie podczas hospitacji, codziennej obserwacji, rad pedagogicznych i spotkań w mniejszych zespołach.

Szczególnie zwracałem uwagę na:

1. Bezpieczeństwo chłopców podczas pobytu w internacie:

- uczestniczyliśmy w trzech przeprowadzonych próbnym ewakuacjach w internacie w trakcie pobytu chłopców,

- wszyscy pracownicy internatu uczestniczyli w szkoleniu pierwszej pomocy przedmedycznej,

- na zebraniu rady pedagogicznej mieliśmy szkolenie z dr Jarosławem Komorowskim, dr s. Ancillą i pielęgniarką Małgorzatą Krech na temat postępowania przy różnego rodzaju sytuacjach dotyczących problemów zdrowotnych naszych wychowanków,

- na zebraniu rady pedagogicznej omawialiśmy różne sposoby postępowania w sytuacjach kryzysowych,

- każdego dnia wychowawcy dbali o bezpieczeństwo chłopców podczas pobytu w internacie,

- w trosce o zdrowie wychowanków odbywały się wyjazdy do różnych specjalistów.

2. Realizację zadań dydaktyczno-wychowawczych.

Realizując proces edukacji i wychowania stosowaliśmy obowiązujące zasady kształcenia stanowiące normy postępowania dydaktycznego i ukierunkowujące aktywność dzieci tak, by osiągnęte były zamierzone przez wychowawców cele i jednocześnie była respektowana podmiotowość każdego dziecka.

To indywidualne podejście do wychowanka realizowaliśmy poprzez:

- dostrzeganie i rozumienie zróżnicowania poziomu rozwoju dzieci w grupie oraz indywidualnych doświadczeń determinujących ten rozwój,

- tworzenie warunków do rozwoju dziecka zgodnego z jego własnym tempem, uwzględniających indywidualne czynniki wpływające na rozwój dziecka,

- uwzględnianie możliwości i preferencji dzieci w zakresie sposobów uczenia się, zróżnicowanie form i metod pracy,

- indywidualizację pracy w ramach obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjno-wychowawczych – odpowiedni dobór treści, metod i form pracy z dziećmi. Duży nacisk w młodszych grupach wychowawcy położyli na poznawanie, rozumienie i wyrażanie przeżywanych przez chłopców emocji. W grupach starszych szczególną uwagę zwracaliśmy na budowanie postawy patriotycznej i świadomości obywatelskiej. W codziennej pracy oprócz nauczania czynności życia codziennego zwracaliśmy uwagę na kształtowanie umiejętności życiowych tzn. umiejętności, umożliwiających pozytywne zachowania przystosowawcze, dzięki którym wychowanek może skutecznie sobie radzić z zadaniami (wymaganiami) i wyzwaniem codziennego życia np.: podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów, skuteczne porozumiewanie się i utrzymywanie dobrych relacji interpersonalnych, samoświadomość i empatia, radzenie sobie z emocjami i kierowanie stresem itp.

3. Pracę wychowawczą w internacie – współpracę z rodzicami, specjalistami i jednostkami urzędowymi.

4. Pracę powołanych w bieżącym roku zespołów odpowiedzialnych za poszczególne sekcje i działalności w internacie.

5. Organizację i bieżącą kontrolę zastępstw z powodu wyjazdów służbowych, wycieczki, zawody sportowe, spotkania, wizyty lekarskie z dziećmi u specjalistów, absencji kadry pedagogicznej. Towarzyszyła nam bardzo duża liczba tych zdarzeń z powodu licznie podejmowanych i różnorodnych przedsięwzięć.

6. Doskonalenie zawodowe nauczycieli. Jeden wychowawca uzyskał stopień nauczyciela mianowanego. Jeden rozpoczął staż na awans zawodowy na nauczyciela kontraktowego,

jeden wychowawca jest w trakcie stażu na nauczyciela dyplomowanego. Wszyscy wychowawcy i nauczyciele uczestniczyli w licznych, różnorodnych szkoleniach i kursach zarówno wewnątrz ośrodkowych jak i poza Ośrodkiem.

Wspomaganie kadry pedagogicznej odbywało się poprzez następujące działania:

- samokształceniowe spotkania rady pedagogicznej;
- organizacja doskonalenia zawodowego;
- motywowanie do doskonalenia zawodowego i twórczego działania poprzez m.in. obserwację zajęć;
- pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów podczas indywidualnych rozmów oraz grupowych z wychowawcami;
- przedstawienie Radzie Pedagogicznej wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

7. Prowadzenie dokumentacji internatowej – dzienniki, plany pracy, dokumenty dotyczące wychowanków, arkusze obserwacji, grafiki zajęć rewalidacyjnych, sprawozdania, protokoły, notatki służbowe. Kontroli dokumentacji dokonywałem systematycznie pisemnym potwierdzeniem w dzienniku. W formie ustnej lub pisemnej kierowałem do poszczególnych pedagogów wskazówki czy uwagi, jeśli takie były.

Wychowawcy poszczególnych grup przedstawili na podsumowujących sesjach pedagogicznych dokładne i wyczerpujące sprawozdania za pierwszy semestr. Nauczyciele zajęć rewalidacyjnych również takie sprawozdania sporządzili.

8. Gromadzenie informacji o pracy wychowawców i nauczycieli zajęć rewalidacyjnych poprzez codzienną obserwację pracy kadry pedagogicznej (punktualność, obowiązkowość, podejście i stosunek do wychowanków, zaangażowanie, rzetelność i dyspozycyjność).

9. Całościowe monitorowanie pracy internatu. Monitorowanie i ustalanie na bieżąco grafików w poszczególnych grupach w celu zapewnienia bieżącej opieki i realizacji zadań pedagogiczno - wychowawczych w przypadku absencji wychowawców np. z powodu chorób, a także przy wyjazdach na weekendowe wydarzenia np. zawody czy też dłuższe zgrupowania sportowe.

Pracownicy, którym kończyła się ważność badań okresowych, otrzymali skierowania i wykonali te badania we właściwym terminie.

W minionym semestrze kontynuowaliśmy działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom wśród naszych wychowanków i określiliśmy działania związane z indywidualizacją w procesie dydaktycznym – wychowawczym respektując podmiotowość każdego dziecka. W tym celu odbywały się spotkania zespołów wychowawców danej grupy z kierownikiem w celu indywidualnego omówienia wszystkich wychowanków, zaplanowania obszarów, które wymagają największego wsparcia, aby dany wychowanek wchodził na wyższy stopień funkcjonowania, miał wsparcie w rozwijaniu własnych zainteresowań, uczył się nowych umiejętności ułatwiających mu codzienne funkcjonowanie. W sprawach trudnych na bieżąco informowaliśmy rodziców, opiekunów z Domów Dziecka, opiekunów prawnych naszych wychowanków. Spotykając się na dodatkowych spotkaniach z wychowawcami i nauczycielami w celu omówienia trudności i szukania sposobów pomocy wychowankom. Dzięki tym spotkaniom staraliśmy się tworzyć warunki do rozwoju dziecka zgodne z jego własnym tempem, uwzględniających indywidualne czynniki wpływające na rozwój dziecka. Także poprzez rozmowy i konsultacje staraliśmy się zindywidualizować pracę w ramach obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjno-wychowawczych dobierając odpowiedni dobór treści, metod i form pracy z dziećmi. Dzięki temu udało się dodatkowo objąć w grupach młodszych więcej dzieci zajęciami integracji sensorycznej. W grupach starszych mając na uwadze indywidualne potrzeby i możliwości wychowanków staraliśmy się kształtować umiejętności życiowe, umożliwiające pozytywne zachowania przystosowawcze, dzięki którym wychowanek może skutecznie sobie radzić z zadaniami i wyzwaniami

codziennego życia np.: podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów, skuteczne porozumiewanie się i utrzymywanie dobrych relacji interpersonalnych, samoświadomość i empatia, radzenie sobie z emocjami i kierowanie stresem itp.

Stan zatrudnienia pracowników pracujący bezpośrednio z dziećmi w stosunku do 31 grudnia się nie zmienił. Również ilość dzieci pozostających pod opieką wychowawców pozostawała na tym samym poziomie. Wychowawcy nadal realizowali założenia zawarte w planach pracy i na wewnętrznych spotkaniach z kierownikiem internatu dotyczących indywidualnego rozwoju poszczególnych wychowanków o których wspomniałem w powyższym sprawozdaniu. Dodatkowo po semestralnej sesji sprawozdawczej zostały wdrożone do planów pracy wnioski i propozycje działań ujęte w sprawozdaniach poszczególnych grup. Do najważniejszych w młodszym grupach należały wprowadzanie ograniczeń czasowych korzystania z urządzeń elektronicznych, poza sytuacjami kiedy służą do odrabiania lekcji i pogłębiania wiedzy i zainteresowań. We wnioskach została również zauważona potrzeba zaczynania w grupach młodszym już od grupy trzeciej wchodzenia z profilaktyką zagrożeń dotyczącą palenia papierosów, jak i papierosów elektrycznych. Doszliśmy do wniosku, że profilaktyka na tym etapie daje większe efekty, jest po prostu skuteczniejsza. Oczywiście nadal mają być prowadzone działania zapobiegające i uświadamiające w stosunku do wychowanków ze starszych grup już palących. Nadal ma być prowadzona profilaktyka dotycząca zagrożeń związanych z innymi uzależnieniami w starszych grupach. Zauważyliśmy również, że jest potrzebny jeszcze ściślejszy kontakt z rodzicami, zarówno indywidualny, jak i poprzez Radę Rodziców, której przewodniczy pani Agnieszka Zakrzewska, w celu większego uświadamiania i pogłębiania współpracy w jednolitych działaniach na rzecz wszechstronnego rozwoju naszych wychowanków dostosowanego do ich potrzeb i możliwości. Kolejną ważną rzeczą była kontynuacja, ale też zmodyfikowanie działań w celu skuteczniejszych oddziaływań wspierających i motywujących uczniów do systematycznej nauki, ponieważ wcześniejsze zabiegi w przypadku wielu wychowanków okazały się nieskuteczne.

Nasze działania zostały zakłócone w połowie marca w związku z decyzją Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zawieszenia zajęć we wszystkich placówkach oświatowych i wyjazdem wychowanków do domów, w wyniku sytuacji w Polsce i na świecie spowodowanej zagrożeniem zarażenia rozprzestrzeniającym się w szybkim tempie wirusem SARS CoV-2.

Jako kierownik internatu poinformowałem wychowawców o konieczności kontaktów telefonicznych z wychowankami i rodzicami w celu indentyfikowania potrzeb i w miarę możliwości ich zaspokajania. Poprosiłem wychowawców o wysyłanie materiałów wspomagających rodziców i wychowanków dotyczących zarówno sfery edukacyjnej, fizycznej jak i duchowej. Wszyscy nauczyciele rewalidacji otrzymali namiary telefoniczne do swoich uczniów, aby w miarę możliwości, w inny niż dotychczas sposób kontynuować działania mające na celu rozwijanie i przynajmniej podtrzymywanie nabytych już umiejętności. Nauczyciele rewalidacji wysyłali różne zadania i ćwiczenia, mieli kontakt z rodzicami, co przyczynia się do ściślejszej współpracy i wciągnięciem w proces edukacyjny rodziców, a konsekwencji niejednokrotnie do większego zrozumienia podejmowanych przez nas działań. Wychowawcy w rozmowie z wychowankami orientowali się, którym wychowankom będzie potrzebne wsparcie psychologa. Ponieważ chęć dalszej współpracy na zasadzie wolontariatu wyraziła pani Sylwia Tołczyk, otrzymała od wychowawców kontakty do wychowanków u których zaistniała taka potrzeba. U pozostałych wychowanków jeśli jest taka potrzeba rolę wsparcia pełnią wychowawcy. Wychowawcy ze starszych grup przy pomocy elektronicznych komunikatorów lub telefonicznie wspierają naszych wychowanków w rozwiązywaniu zadań z matematyki jeżeli jest taka potrzeba. Do tej pory działania takie prowadzili wychowawcy z grupy V i VI. Ponadto pozostali prowadzili pomoc w postaci

pomagania w rozwiązywaniu zadań z matematyki, wsparcie psychologiczne, zwykłych rozmów diagnozujących aktualne potrzeby, propozycji filmów edukacyjnych, materiałów profilaktycznych i innych form wspierających. W razie potrzeby wychowankom były dosyłane książki i urządzenia potrzebne do realizacji zadań szkolnych.

Poza tymi działaniami wychowawcy grup kontaktowali się między sobą (telefonicznie, przy pomocy Skype) w celu uaktualnienia działań dotyczących poszczególnych wychowanków mających na celu ich wszechstronny rozwój. Ponieważ sytuacja w najbliższych dniach nie ulegnie zmianie, kontaktujemy się między sobą szukając, nowych skutecznych form wsparcia naszych wychowanków.

XVI

Internat Szkół Specjalnych w Laskach – kierownik Piotr Gronowski

W II semestrze roku szkolnego 2018/2019 liczył 18 wychowanków. Na stanowisku wychowawcy pracowało 8 osób, na stanowisku pomocy wychowawcy pracowało 2 osoby. Od 01.04. 2019 jedna osoba przeszła na stanowisko wychowawcy, po uzupełnieniu kwalifikacji. Na dyżurach nocnych oprócz wychowawców pracowały 3 osoby. W omawianym semestrze 2 osoby pracowały na 1/2 etatu.

W I semestrze 2019/2020 przebywało w internacie 22 wychowanków. Na stanowisku wychowawcy pracowało 8 osób, na stanowisku pomocy wychowawcy jedna osoba. Na dyżurach nocnych oprócz wychowawców pracowało 6 osób. Grupy internatowe są bardzo zróżnicowane pod względem sprawności fizycznej, intelektualnej, emocjonalnej, komunikacyjnej wychowanków. Większość chłopców, która jest ze sprzężoną niepełnosprawnością, wymaga dużo indywidualnej pomocy w codziennym funkcjonowaniu oraz nieustannego czuwania nad ich bezpieczeństwem. Znaczną część czasu internatowego wypełniały zajęcia rewalidacyjne wynikające z indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET). W pozostałym czasie wychowankowie zdobywali samodzielność, ćwiczyli zdobyte umiejętności oraz był to czas na odpoczynek i grupowe spotkania. Grupa I liczyła 9 wychowanków w II semestrze 2018/2019, w I semestrze 2019/2020 liczyła 12 wychowanków. Grupa II w opisywanym czasie liczyła 3 wychowanków. Grupa III w II semestrze 2018/2019 liczyła 6 wychowanków, a w I semestrze 2019/2020 liczyła 7 wychowanków. Grupa IV stanowiła świetlica dla Dzieci ze Specjalnej Szkoły Podstawowej- w II semestrze 2018/2019 korzystało ze świetlicy 10 wychowanków, natomiast w I semestrze 2019/2020 uczęszczało 20 wychowanków. W 2019 roku zrealizowano następujące zadania wynikające z planu dydaktyczno-wychowawczego internatu:

Wychowankowie poznali sposoby zachowania w sytuacjach zagrożenia, numery telefonów alarmowych. Uczyli się posługiwania czujnikami poziomu cieczy, byli wdrażani do prania ręcznego oraz w pralce automatycznej. Świątowali w grupie imieniny i urodziny kolegów. Zdobywali wiedzę z zakresu jak działa telefon, radio; Poznali historię i treść „Mazurka Dąbrowskiego” w rocznicę podniesienia do godności hymnu narodowego; Zostało przybliżone chłopcom „Kim byli Żołnierze wyklęci”; Miała miejsce seria zajęć kulinarnych (gofry, frytki, owoce morza, naleśniki, budyń, przygotowywanie kanapek, dekorowanie babeczek); Odwiedziny kolegi w Domu Dziecka Niewidomego w Warszawie- dojazd środkami komunikacji miejskiej; W czasie Wielkiego Postu była odprowadzana Droga Krzyżowa, Miały miejsce świetlice tematyczne: „Karnawał i post w polskiej tradycji ludowej, „Jan Paweł II- jego życie i dokonania, Święto pracy, Święta Flagi, Konstytucji 3-go Maja, Dnia strażaka, zakończenia II wojny światowej, chłopcy mieli możliwość obejrzenia elementów wyposażenia żołnierza oraz skosztowania dziennej porcji żywnościowej, Rocznice sierpniowe i wrześniowe, przybliżenie postaci ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz ks. Jerzego Popiełuszki, wyjaśnianie pojęć demokracja, wybory powszechne, sejm, senat, przybliżanie wiadomości o adwencie i tradycjach religijnych i ludowych, quiz o świętych, św.

Barbara w wierzeniach ludowych, tradycje mikołajkowe, Alfred Nobel i jego nagroda i polscy nobliści, kolędy z całego świata, dzielenia się opłatkiem i strojenia choinki oraz tradycje bożonarodzeniowe w innych krajach, polski kalendarz grudzień 1970; Miał miejsce wyjazd delegacji chłopców na koncert „Bo każdy jest mi bliski”; Odbywały się zajęcia plastyczne- wykonywanie elementów dekoracyjnych i ozdób, laurów okolicznościowych; Miały miejsce spacery- plac zabaw C.E.K.P.N w Izabelinie, Dom nad Łączką, Dom Dolańskiego, Michałowkę, Górę Ojca, wieś Laski, ogródka botanicznego, Mokre Łąki, Górę Matki, na stadion „Ryś Laski”, na Cmentarz Wojenny w Laskach gospodarczej części zakładu, gdzie poznawaliśmy dawny sprzęt rolniczy; Na powitanie wiosny topiliśmy Marzanę; Czytanie fragmentów Pisma Św. Oraz fragmentów książki „Wielkie wynalazki”, „Ania z zielonego wzgórza”, „Latający Kufer”, wybrane artykuły ze światelka i promyczka ; Odbyły się zajęcia usprawniająco-dydaktyczne: posługiwanie się sztucami, samodzielne ubieranie się, trening czystości, zapinanie guzików, wiązanie sznurowadeł, czytanie map i planów, stymulacja sensoryczna;

Chłopcy zdobywali wiedzę oglądając konkursy telewizyjne „1 z 10”; Wychowankowie uczestniczyli w rekolekcjach wielkopostnych, w trakcie których w kościele parafialnym w Laskach odnowili przyrzeczenia chrzcielne oraz poznali historię objawień Matki Bożej z Guadelupe; Wycieczka rowerowa na plac zabaw w Mościskach, Wycieczka na piknik historyczny w Lipkowie; Wyjazd komunikacją miejską na spacer po Starówce; wyjazd w Góry Świętokrzyskie, odbył się konkurs „Nasze Laski”, obchody święta Ośrodka, wyjazd delegacji chłopców na spotkanie modlitewne „Lednica”, z okazji Dnia Dziecka miało miejsce spotkanie z p. Marek Świątkowskim z Milanówka; chłopcy uczestniczyli w nabożeństwach czerwcowych; chłopcy pomagali w porządkowaniu pomieszczeń internatowych, zabawy na placu zabaw, odbywały się zajęcia w sali doświadczania świata, korzystali ze sprzętu sportowego na sali gimnastycznej, w maju jeden z wychowanków przyjął I Komunię Świętą w Kaplicy Matki Bożej Anielskiej w Laskach, zajęcia usprawniające funkcje psychomotoryczne z zastosowaniem elementów Metody Weroniki Sherbone, Święto Domu św. Maksymiliana, udział w pikniku „Pożegnanie Jesieni” w Izabelinie; Całodniowa wycieczka do Ciechanowca i Zuzeli; obchody Dnia Kropki jako święta kreatywności, odwagi, poznawania mocnych stron swoich i kolegów- jako budowanie pozytywnych relacji w grupie; udział delegacji w święcie Domu św. Stanisława Kostki; świętowanie Dnia Chłopaka; Codzienne wspólne modlitwy rano, wieczorem, przed posiłkami, w łączności z Jasną Górą modlitwa Apel Jasnogórski, odmawialiśmy różaniec oraz prowadzenie modlitwy różańcowej w Kaplicy Centralnej w październiku; Odbył się konkurs „Jaka to melodia”; Każdego miesiąca chłopcy korzystali ze spowiedzi świętej oraz uczestniczyli we mszy pierwszopiątkowej. Oglądanie filmu „Opowieść wigilijna” i „Oskar”; Delegacja chłopców uczestniczyła w spotkaniu opłatkowym w Domu Chłopców; przygotowanie – nauka ról do przedstawienia adwentowego; wigilia internatowa; chłopcy uczestniczyli w dniu skupienia; wyjazd delegacji na koncert świąteczny firmy Bayer do Filharmonii Narodowej, Odbyło się spotkanie z przedstawicielami środowiska Synów Pułku. W godzinach pracy internatu odbywały się dodatkowe zajęcia edukacyjno-rewalidacyjne: orientacja przestrzenna, rehabilitacja wzroku, hipoterapia, dogoterapia, basen, neurilopedia, muzykoterapia, perkusja, gitara basowa, fortepian, grupowa rehabilitacja ruchowa, emisja głosu oraz miały miejsce wyjazdy do Fundacji Synapsis.

XVII

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących im. św. Tereski w Rabce –Zdroju – Dyrektor s. Irmina Landowska

W roku sprawozdawczym w Specjalnym Ośrodku Szkolno–Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących uczyło się 35 wychowanków z niepełnosprawnością

sprężoną – w roku szkolnym 2019/20 w dwóch Szkołach: w Szkole Podstawowej Specjalnej - 21 uczniów, w Szkole Przyspasabiającej do Pracy 12 uczniów, w Przedszkolu – 2 dzieci. W Internacie mieszkało 28 wychowanków. W ramach działalności Ośrodka funkcjonuje Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka Niewidomego i Słabowidzącego, terapią wczesnej interwencji obejmowaliśmy systematycznie, tygodniowo 5 dzieci, przyjmowano także inne dzieci z dysfunkcją wzroku na konsultacje i diagnozy wynikające z bieżących i doraźnych potrzeb. Wszyscy wychowankowie naszego Ośrodka to dzieci i młodzież z niepełnosprawnością sprężoną: z dysfunkcją wzroku i niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rehabilitacyjnymi. Głównym celem działalności Ośrodka jest edukacja, rehabilitacja i wychowanie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością sprężoną mającą na celu wszechstronny rozwój wychowanków, z akcentem na przygotowanie do samodzielności na miarę indywidualnych możliwości psychofizycznych każdego ucznia.

W Ośrodku jest zatrudnionych 58 osób : dyrektor Ośrodka pełniący także funkcję kierownika internatu, dyrektor szkoły, prowadzący zajęcia w zakresie terapii widzenia, 14 nauczycieli (w tym jedna osoba na 6 godzin), 1 psycholog, 6 nauczycieli rewalidacji i rehabilitacji w zakresie rehabilitacji ruchowej, orientacji przestrzennej, logopedii, muzykoterapii (w tym trzy osoby na pół etatu), 13 wychowawców i 5 pomocy wychowawczych (w tym 1 osoba na godziny zleczone). Wychowawcy i pomoc wychowawcy obejmują również pracę w czasie dyżurów nocnych w internacie. Opieka medyczna: lekarz na ¼ etatu, 1 pielęgniarka. Personel administracyjny : 19 osób – kuchnia, dyżurka, sprzątanie, kierowcy, konserwator (w tym 1 osoba ½ etatu, 2 osoba na godziny zleczone). Wszystkim osobom zatrudnionym zależy na dobru dzieci oraz na dobrej pracy wobec gości przyjmowanych w domu w Rabce w ciągu całego roku kalendarzowego z nasileniem na czas wakacji i ferii zimowych.

Praca wychowawczo-dydaktyczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rabce-Zdroju przebiegała harmonijnie z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych i rewalidacyjnych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością sprężoną z przygotowanym dla każdego ucznia Indywidualnym Programem Edukacyjno-Terapeutycznym dostosowanym do zróżnicowanych możliwości intelektualnych i psychofizycznych każdego wychowanka. U wychowanków odnotowano postępy i osiągnięcia według indywidualnych możliwości i predyspozycji każdego ucznia. W szkołach realizowano program zgodnie z podstawą programową. Nauczyciele stosowali różnorodne metody, formy pracy, środki dydaktyczne dostosowane do indywidualnych możliwości uczniów ze szczególnym uwzględnieniem dzieci niemówiących, gdzie stosowano alternatywne metody komunikacji. Uczniom z zaburzeniami emocjonalno-społecznymi, trudnościami w adaptacji do warunków szkolno-internatowych udzielana była pomoc psychologiczna. W zakresie pracy rewalidacyjno-terapeutycznej i rehabilitacyjnej wszyscy wychowankowie byli objęci dodatkowymi zajęciami rehabilitacyjnymi według indywidualnych potrzeb rozwojowych w zakresie: orientacji przestrzennej, terapii widzenia, rehabilitacji ruchowej i masażu, logopedii, muzykoterapii, wychowankowie korzystali trzy razy w tygodniu z zajęć na basenie poza ośrodkiem.

W internacie systematycznie pracowano nad podnoszeniem umiejętności samoobsługowych i społecznych. Podejmowano działania umożliwiające wszechstronny rozwój wychowanków oraz przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w życiu na miarę indywidualnych możliwości każdego wychowanka. Dbano o domową atmosferę, dającą wychowankom poczucie akceptacji, miłości i bezpieczeństwa, a zarazem integralnego rozwoju.

Podejmowano działania umożliwiające rozwój zainteresowań i zdolności poprzez udział w kołach zainteresowań: koło muzyczne, teatralne, plastyczne, czytelnicze, podrócznie i kulinarne. W internacie starano się stworzyć serdeczną i życzliwą atmosferę opartą na wzajemnym szacunku, akceptacji i współpracy poprzez różne wspólne zabawy z dziećmi i

spotkania o charakterze rekreacyjno – integracyjnym np. świętowanie Dnia Dziecka, odbywały się zabawy taneczne z zespołem „Kawałek Świata” z okazji Święta Domu, Zabawa Andrzejkowa, Bal Karnawałowy zawsze z czynnym udziałem wolontariuszy. Organizowano spotkania z okazji urodzin dzieci oraz imienin pracowników.

W czasie wakacji w dniach 6-19.VII.2019 wychowankowie naszego Ośrodka pod opieką wychowawców i rodziców uczestniczyli w Turnusie Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym w Sobieszewie.

Wszyscy pedagodzy Ośrodka aktywnie włączali się w przygotowywanie wraz z wychowankami ważniejszych uroczystości w szkole i internacie. W roku sprawozdawczym jak co roku, przeżywaliśmy w Ośrodku dwie ważne uroczystości: Święto Domu i Spotkanie Opłatkowe, w których uczestniczyli goście z Lasek: Matka Judyta Olechowska - Przełożona Generalna sióstr FSK i p.Paweł Kacprzyk - prezes TOnOS, p.Leszek Świder - burmistrz Rabki-Zdrój oraz p.Alicja Sienkowiec - wizytator z Delegatury Kuratorium Oświaty w Nowym Targu, a także radni Powiatu Nowotarskiego oraz inni goście z Rabki: siostry ze zgrupowań rabczańskich, ofiarodawcy, przedstawiciele instytucji z którymi szkoła współpracuje.

- 28.IX.2019 - Święto Patronalne naszego Ośrodka św.Tereski którego obchody rozpoczęły się Mszą Świętą sprawowaną przez ks.Dariusza Pacułę - Proboszcza parafii św. Teresy i naszego kapelana ks. Józefa Kapcię, a po niej przedstawienie pt. „Ogrodnicy Bożej Winnicy” o rodzicach świętej Teresy od Dzieciątka Jezus - Zelli i Ludwiku.

- 16.XII.2019 - Spotkanie Opłatkowe w czasie którego zostaliśmy zaproszeni do przeżycia Jasełek pt.„Franciszkowe Betlejem” - opartej na legendzie pierwszej franciszkańskiej szopki w Greccio.

Inne wydarzenia w Ośrodku, które pragniemy zaznaczyć :

- 1.04.2019 – odbyła się wiosenna olimpiada sprawności w której wzięli udział wszyscy wychowankowie Internatu prezentując swoje umiejętności w różnych konkurencjach czynności życia codziennego.
- W ramach przygotowań do Świąt Zmartwychwstania Pańskiego w godzinach dopołudniowych przeżywaliśmy w naszym Ośrodku „Spotkanie Wielkanocne” w czasie którego uczniowie przedstawili program artystyczny pt. "Alleluja nasz Pan żyje", następnie podzieliliśmy się symbolicznie tradycyjnym jajkiem.
- 11.VI.2019 – nasi uczniowie uczestniczyli w szkole w szkoleniu pierwszej pomocy otrzymując okolicznościowe dyplomy pt. „Mały Ratownik”.
- 07.IX.2019 - nasz Ośrodek włączył się w Narodowe Czytanie - ogólnopolską akcją pod patronatem Pary Prezydenckiej. Spośród ośmiu Polskich Nowel proponowanych do tegorocznego narodowego czytania w ramach „Koła czytelniczego” wybraliśmy nowelę Bolesława Prusa pt: „Katarynka”, którą artystycznie przeczytała s.Alberta FSK.
- 14.X.2019 - świętowaliśmy Dzień Edukacji Narodowej, który rozpoczął się Mszą Świętą w intencji wszystkich pracowników Ośrodka, a następnie uczniowie przygotowali pod kierunkiem wychowawców klas program artystyczny włączający nauczycieli w aktywność artystyczno – manualną połączoną z życzeniami, następnie w programie był słodki poczęstunek.
- 15.X.2019 - świętowaliśmy Międzynarodowy Dzień Białej Laski - w Rabczańskim Amfiteatrze przybliżyliśmy mieszkańcom Rabki, a szczególnie uczniom z rabczańskich szkół ideę Międzynarodowego Dnia Białej Laski poprzez prezentację historii białej laski i technik poruszania się oraz przedstawienia pisma Brailła i funkcjonowania osób niewidomych i słabo widzących, przybliżyliśmy gościom postać Matki Elżbiety Róży Czackiej i Louisa Brailła.
- 5.XII.2019 – odbyło się w Ośrodku spotkanie ze św. Mikołajem - z przedstawicielami ze Stowarzyszenia Pomocy Obywatelskiej im.Anny Fiszerowej, darczyńcy przygotowali

indywidualne prezenty dla każdego dziecka. Nasi uczniowie wręczyli Gościom upominki wdzięczności i przygotowali program artystyczny.

- 6..XII.2019 - uczniowie pod kierunkiem nauczycieli z okazji Święta Zgromadzenia Sióstr FSK, przygotowali niezwykle wzruszające sluchowisko z dedykacją dla sióstr FSK *pt. " Nie odcinaj nic od Krzyża"*.
W Ośrodku dbano o rozwój życia religijnego. Dzieci i młodzież miały możliwość rozwijać i pogłębiać swoją wiarę w Boga, poprzez modlitwę, udział w Mszy Świętej i w różnych nabożeństwach wynikających z Roku Liturgicznego.
- W dniach 4-5.03.2019 uczniowie uczestniczyli w Rekolekcjach Wielkopostnych, które poprowadził ks. Henryk Łodziana Salwatorianin z Krakowa.
- 30.03.2019 - w ramach przeżywania Wielkiego Postu wyjechaliśmy wspólnotą całego internatu : wychowankowie wraz z wychowawcami do Myślenic na Misterium Męki Pańskiej w reżyserii aktora krakowskiego Piotra Piechy, wystawione w sali Teatralnej Domu Katolickiego. Sztuka pasyjna którą, mieliśmy okazję zobaczyć była dla nas wszystkich duchowym przeżyciem, w treści przekazu ukazano korelację i jedność Meki Pańskiej z Mszą świętą.
- W dniach 3-4.IV.2019 gościliśmy w naszej kaplicy św. Franciszka figurę św. Michała Archaniola z Gargano. Uczniowie naszego Ośrodka mogli szczegółowo obejrzeć figurę i wspólnie modliliśmy się na Mszy świętej ku czci św. Michała Archaniola wypraszając potrzebne łaski za Jego wstawiennictwem w walce o dobro w naszych sercach.
- Od Niedzieli Biblijnej wypadającej 5.05.2019, która zainaugurowała XI Tydzień Biblijny pod hasłem „*Głosili ewangelię mocą Ducha Świętego*”, przez cały tydzień spotykaliśmy się z naszymi wychowankami na wspólnym czytaniu Ewangelii św. Jana w celu ponownego odkrywania i pogłębiania znaczenia Pisma Świętego w naszym życiu.
- 11.05.2019 - w naszej kaplicy św. Franciszka odbyła się uroczystość I Komunii Świętej trzech wychowanków naszego Ośrodka, a 15.06.2019 dzieci komunijne i rocznicowe wraz z Rodzicami, ks. Kapłanem, katechetką i s. Irminą pielgrzymowały do Sanktuarium Matki Bożej w Kalwarii Zebrzydowskiej by tam uczestniczyć w dziękczynnej Mszy Świętej.
- 14.09.2019 - w Święto Podwyższenia Krzyża w naszej kaplicy św. Franciszka o godz.15.00 w czasie Drogi Krzyżowej włączyliśmy się w akcję „POLSKA POD KRZYŻEM” modląc się wraz z wychowankami i wychowawcami z Internatu o wierność krzyżowi, Ewangelii i Kościołowi dla naszego narodu, szczególnie dla młodego pokolenia. Tego dnia wybrzmiały słowa naszego Wieszcza: „*Tylko pod tym krzyżem, tylko pod tym znakiem, Polska będzie Polską, a Polak – Polakiem*”.
- W czasie Adwentu wychowankowie naszego Ośrodka systematycznie uczestniczyli w porannych roratach, w czasie których w tym roku poznawaliśmy bliżej postać ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia z okazji zbliżającej się beatyfikacji.
Edukacja artystyczna w naszym Ośrodku to kształtowanie i rozwój umiejętności muzycznych, plastycznych i teatralnych w zakresie której podejmowano stałą pracę poprzez udział w kołach zainteresowań plastycznych, muzycznych, warsztatach teatralnych, w Zespole wokalnie-instrumentalnym „*Słoneczne nutki*”, a także poprzez udział w różnych konkursach w województwie małopolskim i ogólnopolskich np.
- Wychowankowie wzięli udział w Ogólnopolskim Konkursie plastycznym *pt. „Kawalerowie Orderu Uśmiechu – obrońcy praw dziecka*” – ogłoszonym przez sanatorium Uzdrowskie Olszówka w Rabce- Zdroju.
- 14.IV.2019 - dwie wychowanki internatu wzięły udział „*61 Konkursie Palm Wielkanocnych*” zorganizowanym przez Muzeum Regionalne im. Władysława Orkana, pod honorowym patronatem Starosty Nowotarskiego i Burmistrza miasta Rabki-Zdrój. Uczennice otrzymały okolicznościowy dyplom. W tym miejscu przy Muzeum im. Władysława Orkana nasz Ośrodek miał swoje stoisko z rękodziełem wielkanocnym. Udział

dziewcząt w konkursie i stoisko rękodzieła wielkanocnego był formą promocji naszej szkoły św. Tereski Ośrodka, a także włączenia się naszego Ośrodka w pielęgnowanie ludowych tradycji na Podhalu, a zarazem zebrane ofiary były wsparciem wakacyjnego Obozu Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego w Sobieszewie.

- W czerwcu 2019 uczniowie naszej szkoły przygotowali pod kierunkiem nauczycieli prace plastyczne na wystawę plenerową w Amfiteatrze w Rabce- Zdroju.
- W dniach 8-9.X.2019 – w ramach projektu Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych na Podhalu, uczniowie naszego Ośrodka wzięli udział w Warsztatach Rękodzielnictwa Ludowego w Muzeum im. Wł. Orkana w Rabce – Zdroju, których celem było aktywne poznanie tradycji i sztuki ludowej naszego regionu.
- 4.XI.2019 - wzięliśmy udział w konkursie plastycznym „Prezent dla „Rabcia” z okazji 70- lecia Teatru Rabcio.

Uczniowie biorąc udział w konkursach, warsztatach, wystawie mieli osobistą satysfakcję i radość ze zdobywanych wyróżnień, dyplomów i nagród, a tym samym była to promocja naszego Ośrodka.

W Ośrodku odbyło się kilka wydarzeń o charakterze artystyczno - kulturowym:

- 6.03.2019 – przedstawienie „Smerfy” w wykonaniu młodzieży z Tokarni.
- 13.05.2019 - muzyczne spotkanie z dziećmi i nauczycielami z Niepublicznego Przedszkola „Liwlandia” z Nowego Targu.
- 16.05.2019 - w czasie szkolnym gościliśmy Zespół Muzyki Dawnej im. Gaspara Castiglione z Suchej Beskidzkiej pod dyrekcją pani Agnieszki Bernackiej. Zespół instrumentalny wystąpił na konkursie "Talenty Małopolski 2019" i został nominowany do konkursu wojewódzkiego w Małopolsce. Goście zaprezentowali się z programem muzyki tanecznej i utworów śpiewanych z XV, XVI i XVIII wieku.
- 6.VI.2019 - w czasie internatowym wystąpił góralski Zespół „Krzesani” ze Spytkowic – dla naszych uczniów oraz uczniów z Lasek w ramach Zielonych Lekcji.
- 13.VI.2019 - p. Piotr Kolecki - muzyk poprowadził w naszym Ośrodku warsztaty muzyczne dla wychowanków Internatu.
- 4.XII.2019 – odbył się koncert muzyki etniczno-folkowej w wykonaniu muzyków Piotra Koleckiego i Piotra Majerczyka, który był prapremierą nowej płyty z tematem przewodnim Luboń.

Dbano o rozwijanie wrażliwości muzycznej i artystyczno-kulturowej poprzez wyjścia i wyjazdy na różne koncerty i inne wydarzenia np.:

- W roku sprawozdawczym uczestniczyliśmy trzy razy w Śląskim Centrum Rehabilitacyjno - Uzdrowiskowym w Rabce-Zdroju w zajęciach umuzykalniających pt. „Spotkania z Panią Melodią” realizowanych przez Filharmonię Krakowską im. Karola Szymanowskiego w ramach programu „Kultura Dostępna” Narodowego Centrum Kultury.
- 27.03.2019 - z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru delegacja młodzieży z naszego Internatu była w teatrze „Rabcio” na spektaklu „Mały Książę”, a także uczniowie w ramach zajęć szkolnych byli 30.05.2019 na przedstawieniu „O Krasnoludkach i Sierotce Marysi”.
- W dniach 15-16.VI.2019 delegacja wychowanków z internatu wysłuchała koncertu „Mała Armia Janosika” w Amfiteatrze w Rabce – Zdroju, a w naszym Ośrodku próby generalnej zespołu regionalnego „Mała Helenka” z Nowego Sącza
- 13.IV.2019 - w wigilię Niedzieli Męki Pańskiej delegacja dziewcząt wraz z wychowawcami byli na Koncercie Wielkopostnym pt. „Ja jestem z tobą ” w kościele św. Teresy w Rabce-Zdroju zorganizowanym pod patronatem Miejskiego Ośrodka Kultury.
- 26.05.2019 - wychowankowie Ośrodka wraz z wychowawcami uczestniczyli w Festynie Rodzinnym z okazji Dnia Dziecka w Niedzicy zorganizowanym przez Gminny Ośrodek

Kultury w ramach XXI Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego. Podziwiali występy zespołów regionalnych Spisza i uczestniczyli w warsztatach plastycznych.

- 13.X.2019 - dziewczęta z gr. III wyjechały do Rzeszowa na zaproszenie p. Jana Budziaszka na promocję płyty koncertu "*Jednego Serca Jednego Ducha*", spotkały się z absolwentką Justyną.
  - 24.X.2019 - chłopcy z gr. IV wyjechali do Łodzi – spotkali się z absolwentem szkoły Marcelem i mieli możliwość wysłuchania jego występu podczas koncertu „Studia integracji” w Łodzi prowadzonego przez p. Krzysztofa Cwynara.
  - 27.X.2019 - przedstawiciele trzech grup internatowych wraz z wychowawcami byli w Orawskim Centrum Kultury w Jabłonce na koncercie laureatów *Festiwalu Piosenki Religijnej „Stabat Mater”*.
  - Delegacje z wszystkich grup internatowych były w kinie Śnieżka na filmach : „Corgi psiak królowej” i „Pies który wrócił do domu”, „Miłość i Miłosierdzie”, „Kraina lodu II”. We wszystkich grupach internatowych organizowano wycieczki o charakterze poznawczym, rekreacyjnym i religijnym:
  - 16.03.2019- chłopcy z gr. IV pielgrzymowali wraz z wychowawcami i s. Irminą do Kalwarii Zebrzydowskiej by pokłonić się „wielkopostnie” Matce Bożej.
  - 03.05.2019 - chłopcy z gr. IV byli na wycieczce w Bobolicach.
  - 2.VI.2019 – delegacja młodzieży z Rabki wraz z wychowawcami i s. Irminą oraz s. Janą Marią i młodzieżą z Lasek uczestniczyli w Spotkaniu Młodych w Lednicy pod hasłem „*Wiesz, że Cię kocham*”.
  - W dniach 12.06.2019 i 15.VI.2019 – grypy I, II i IV dziewcząt i chłopców byli na wycieczce w Zakopanym.
  - 5.X.2019 – chłopcy z gr. IV byli na wycieczce w Tarnowie i odwiedzili sanktuarium Matki Bożej w Tuchowie.
  - 7. XII.2019 – dziewczęta z gr. III były na wycieczce w Bochni w Kopalni Soli.
  - 25.01.2020 – chłopcy z gr. IV byli na wycieczce w Zakopanym na Gubałówce podziwiając iluminację świetlną zatytułowaną „Kraina światła”.
- Wyjazdy do Lasek :
- 15.V.2019 delegacja dziewcząt i chłopców z gr. III i IV wraz z wychowawcami i s. Irminą uczestniczyli w Świątce Ośrodka w Laskach. Wspólnie świętując obejrzelśmy przepiękne przedstawienie „*Oblicza wolności*”, które przeniosło nas do czasów Matki Elżbiety Róży Czackiej. Mogliśmy zobaczyć zmagania i wyzwania z którymi przyszło się zmierzyć założycielce Lasek.
  - We wrześniu i październiku 2019 młodzież z Rabki z gr. III i IV wraz z wychowawcami uczestniczyła w świątkach domów św. Stanisława i św. Maksymiliana w Laskach
  - 25.V.2019 - s. Irmina uczestniczyła w zebraniu TOnOS w Laskach.
- W zakresie wychowania fizycznego i troski o zdrowie wychowankowie byli objęci troskliwą opieką wychowawczą uwzględniającą zdrowy tryb życia, higienę i bezpieczeństwo. Realizowano zadania w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Odbywały się stałe pogadanki z pielęgniarką dotyczące zdrowia i higieny. Uczniowie byli objęci stałą opieką lekarską, pielęgniarską i psychologiczną. Wychowankowie codziennie korzystali ze spacerów i rekreacji na świeżym powietrzu. Organizowano dłuższe spacery do Parku Zdrojowego i wyjścia na pobliskie góry Banię i Grzebień.
- Uczniowie naszego Ośrodka uczestniczyli w kilku imprezach sportowych :
- W roku sprawozdawczym delegacja uczniów z naszego Ośrodka dwukrotnie wzięła udział w Krakowie w zawodach sportowych dla osób z dysfunkcją wzroku w zakresie wioślarstwa halowego na ergometrach zorganizowanym przez UKS NPS „Salwator”:
    - 31.V.2019 - zawody sportowe dla uczniów niepełnosprawnych w wioślarstwie halowym na ergometrach o puchar Krakowa w ramach *XIX Tygodnia Osób Niepełnosprawnych pod*

hasłem „Kocham Kraków ze wzajemnością”. Wyjazd połączony był ze stoiskiem prac plastycznych na rynku głównym, przygotowanym przez nauczycieli - promującym nasz Ośrodek.

- 23.XI.2019 - XII Mistrzostwa Sztafety na ergometrze wioślarskim na Hali Cracovia. Rywalizowali ze sobą uczniowie z różnych szkół, ośrodków i klubów sportowych z całego kraju.

- Wszyscy wychowankowie naszego Ośrodka wzięli udział w dniach 21-28.V.2019 w XVI Spartakiadzie Integracyjnej Dzieci i Młodzieży w Rabce – Zdroju pod patronatem mistrza olimpijskiego Roberta Korzeniowskiego – realizacja wydarzenia w ramach Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych. Spartakiada dotyczyła kilku dyscyplin sportowych, uczniowie brali udział w różnych konkurencjach zdobywając medale.
- W dniach 20–21.IX.2019 – delegacja chłopców z naszego internatu uczestniczyła w rajdzie górskim - w 66 Młodzieżowym Zlocie Turystycznym im. Elfydy i Czesława Trybowskich. pokonali trasę : z przełęczy Gruszowiec na Śnieżnicę – nocleg - Kasina Wielka-Lubogoszcz. W Ośrodku dbano o rozwój wychowania patriotycznego, o poznawanie tradycji i historii, kształtowano u dzieci i młodzieży poczucie tożsamości narodowej poprzez udział w uroczystościach patriotycznych, podejmując tym samym współpracę ze środowiskiem lokalnym.:
- 4.05.2019 - delegacja dziewcząt i chłopców z naszego Internatu wraz z wolontariuszami i s. Irminą uczestniczyli w Rabczańskim Amfiteatrze w wydarzeniu historycznym *pt. "Ogień schodzi z gór"* przygotowanym przez Podhalańską Grupę Rekonstrukcji Historycznej „Błyskawica” wraz ze Stowarzyszeniem Historii Spytkowic. W trakcie tego spotkania młodzież z naszego Ośrodka brała udział w konkursach oraz oglądała historyczny sprzęt wojskowy wykorzystywany w rekonstrukcjach historycznych. Była to okazja do poznania historii regionu Podhala.
- Włączyliśmy się w ogólnopolską akcję „SZKOŁA PAMIĘTA” i „SZKOŁA DO HYMNU”
  - 25.X.2019 w ramach akcji „Szkoła pamięta” uczniowie wraz z nauczycielami odwiedzili cmentarz żydowski i parafialny, grób naszych fundatorek pań Szczuka i śp. ks. Kapelana Jana Waisa.
  - 8.XI.2019 - na zaproszenie Zespołu Szkół Uzdrowiskowych nasza szkoła włączyła się w ogólnopolską akcję "Szkoła do Hymnu". Wszyscy razem o symbolicznej godzinie 11.11 odśpiewaliśmy Hymn Państwowy, a następnie odbyła się uroczysta akademie z okazji 101 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.
- W dniach 8-10.XI.2019 w grupach odbyły się pogadanki patriotyczne, wychowankowie wykonywali prace plastyczne i kulinarne w barwach biało-czerwonych.
- 11. XI.2019 - W dniu Święta Niepodległości w naszej kaplicy św. Franciszka podczas Mszy Świętej modliliśmy się w intencji Ojczyzny.
  - W tym dniu dziewczęta z gr. III wraz z wychowawczyniami uczestniczyły w Koncercie Pieśni Patriotycznych w Rabie Wyżnej;
  - chłopcy z gr. IV wraz z wychowawczyniami i s. Irminą uczestniczyli w uroczystościach patriotycznych w Krakowie, które rozpoczęły się Mszą świętą w Katedrze na Wawelu pod przewodnictwem ks. Arcybiskupa Marka Jędraszewskiego. Po Mszy uczestniczyliśmy w pochodzie z Wawelu na Plac Matejki i w dalszych obchodach uroczystości Święta Narodowego z udziałem władz miejskich i przedstawicieli władz państwowych.
- 12.XI.2019 – w naszej szkole odbył się apel z okazji 101 rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości. Uczniowie zaprezentowali z tej okazji dynamiczne widowisko, które rozpoczęło się wprowadzeniem poczty sztandarowej i odśpiewaniem czterech zwrotek Mazurka Dąbrowskiego. Wiersze patriotyczne zbudowały klimat walki o polskość, czego wyrazem była inscenizacja poświęcona bohaterskiej postawie dzieci wrześni. Kulminacyjnym

momentem wyrażającym radość z odzyskania niepodległości był zatańczony polonez, a następnie wspólny śpiew pieśni patriotycznych.

W czasie pracy dydaktyczno-wychowawczej podejmowano stałą współpracę z rodzicami wychowanków poprzez kontakt telefoniczny lub osobisty w czasie odwiedzin i rozjazdów uczniów do domu. W tym czasie omawiano z rodzicami ważne kwestie wychowawcze, dydaktyczne i zdrowotne. Rodzice mogli obserwować samodzielność dzieci w czasie posiłków, a także podczas innych czynności samoobsługowych. Rodzice byli zapraszani na różne uroczystości w Ośrodku. Na wystawach i gazetkach mogli zobaczyć wykonane przez dzieci prace plastyczne. 8.II.2019 odbył się dzień otwarty dla Rodziców w czasie którego uczniowie wraz z nauczycielami zaprezentowali program artystyczny wraz z życzeniami dedykowany Babciom i Dziadkom.

W roku sprawozdawczym odbywały się następujące szkolenia:

- W dniach 5 i 13.II.2019 w naszym Ośrodku odbyło się szkolenie dla wszystkich pracowników w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 29.03.2019 - trzy wychowawczynie z naszego Internatu uczestniczyły w II Ogólnopolskim Forum Edukacji Osób z Niepełnosprawnością Narządu Wzroku w Specjalnym Ośrodku Szkolno -Wychowawczym w Krakowie na ul. Tynieckiej.
- W dniach 11 i 12.03 2019 - trzech pracowników naszego Ośrodka wzięło udział w biurze Fundacji Rozwoju Regionu Rabki w Rabce - Zdroju w warsztatach tematycznych z zakresu „Komunikacja i reklama w mediach społecznościowych”.
- 8.V.2019 – mgr Barbara Pełech poprowadziła szkolenie dla wychowawców Internatu nt. „Geometryczne aspekty przestrzeni - metodyka nauczania orientacji przestrzennej”.
- W dniach 7-8.VI.2019 – czterech pracowników naszego Ośrodka wzięło udział w warsztatach nt. „Adaptacja zabytkowego obiektu architektonicznego na Ośrodek Edukacyjny Gorczańskiego Parku Narodowego z zagospodarowaniem edukacyjnym parku dworskiego w Porębie Wielkiej”.
- ks. Profesor Edward Staniek wygłosił dla pracowników naszego Ośrodka konferencje na temat Darów Ducha Świętego w dniach: 5.III.2019, 16.IV.2019, 14.V. 2019 , 11.VI.2019. 22.X.2019 a 10. XII.2019 poprowadził Adwentowy Dzień Skupienia.
- 29.VIII.2019 – w ramach sesji pedagogicznej Ośrodka odbyły się dwa wykłady :
  - ks. dr Jan Nowak z Krakowa wykład połączony z prezentacją multimedialną „Sylwetka błogosławionego ks. Władysława Bukowińskiego katechety w Gimnazjum św. Tereski w Rabce”.
  - prof. Agnieszka Sojka z Krakowa - „Animacja społeczno- kulturowa w procesach budowania i wspierania relacji między nauczycielem a uczniem”
- 7.X.2019 – p. Wojciech Cianciara Inspektor Danych Osobowych w TONOS poprowadził dla naszych pracowników szkoły i internatu szkolenie w zakresie RODO.
- W dniach 11-13.03.2019 - ks. Andrzej Gałka Krajowy Duszpasterz Niewidomych poprowadził w naszym Ośrodku Rekolekcje Wielkopostne dla pracowników, rodziców naszych uczniów.

Spotkania z przedstawicielami Zarządu TONOS:

- 10.VI.2019 - w naszym Ośrodku odbyło się spotkanie dla pracowników z p. Stefan Dunin-Wąsowiczem przedstawicielem Zarządu TONOS dotyczące nowego regulaminu wynagrodzeń .
- W dniach 16-18.X.2019 – Komisja Rewizyjna z TONOS sprawdzała funkcjonowanie i dokumenty naszego Ośrodka.
- 12. XII.2019 – wyjazd s. Irminy i p. dyr. Elżbiety Radiowskiej do Lasek na szkolenie dla kadry kierowniczej.

W Ośrodku działał Wolontariat „Zobaczyć Świat” w ramach którego podejmowano stałą współpracę z wolontariuszami: z Gimnazjum z Raby Wyżnej, Wolontariat z grupy „Caritas”

ze Spytkowic, z LO im. E. Romera z Rabki, ze Szkoły św. Rodziny z Rabki oraz z OHP ze Skomielnej, a także Współpraca z grupą sucharów i harcerzy "Leśne Duszki" z Drużyny Wielopoziomowej im. Danuty Siedzikówny „Inki”., którzy czynnie i aktywnie włączali się w różne wydarzenia np. spacer, wycieczki, pomoc w Zabawach Andrzejkowej i Karnawałowej, pomoc w Integracyjnej Spartakiadzie sportowej, zajęcia plastyczne itp. Zainicjowano dla wszystkich wychowanków w Ośrodku systematyczne spotkania czytelnicze z wybraną książką w myśl idei „Cała Tereska czyta dzieciom”, którą czytali wolontariusze z Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Józefa Tischnera z Rabki-Zdroju.

- 10.XII.2019 - spotkanie z wolontariuszami z koła „Caritas” ze Spytkowic - koncert w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej - wręczenie upominków od świętego Mikołaja.
- 11.XII.2019 i 12.XII.2019 - spotkania z młodzieżą z wolontariatu z Tokarni oraz z wolontariuszami z grupy „Caritas” ze Spytkowic: wspólne śpiewanie, zabawy integracyjne, muzyczna niespodzianka, wręczenie upominków od świętego Mikołaja.
- Współpraca z harcerzami z Drużyny Wielopoziomowej im. Danuty Siedzikówny „Inki”- Odbyły się dwa spotkania o charakterze poznawczo- integracyjnym:
  - 23.XI.2019 - wspólny śpiew pieśni patriotycznych, poznaliśmy zwyczaje i symbole harcerskie;
  - 12. XII.2019 - przyjęliśmy od harcerzy „Betlejemskie Światło Pokoju które daje moc”, wspólna Msza święta.

W naszym domu przyjmujemy na wypoczynek i rekolekcje gości indywidualnych z rodzinami i większe grupy zorganizowane.

W roku sprawozdawczym przyjęliśmy :

W dniach 25-26 II.2019 - w ramach VI Ogólnopolskiej Zimowej Senioriady na Podhalu gościliśmy w naszym domu grupę 30 osób. Zimowe spotkanie w Rabce- Zdroju zostało przygotowane przez Rabczański Uniwersytet Trzeciego Wieku, 3-7.VI.2019 – Zielone Lekcje ze Szkoły Podstawowej z Lasek, 10-14.VI.2019 – Zielone Lekcje ze Szkoły św.

Maksymiliana z Lasek, 10-12.05.2019 – wycieczka grupy s. Marty z Internatu Dziewcząt z Lasek, w czasie wakacji grupy : Spotkania Mażeńskie, „Apostolstwo Chorych” , Domowy Kościół, w czasie zimowej przerwy świątecznej Akademicki Chór Politechniki Śląskiej. Celem pracy dydaktyczno-wychowawczej całego Zespołu Pedagogicznego było aktywne włączanie wychowanków we wszystkie wydarzenia wynikające z realizacji Programu Wychowawczo–Dydaktycznego w naszym Ośrodku w Rabce-Zdroju. Udział wychowanków w różnych uroczystościach, wyjazdach i przedsięwzięciach miał na celu integralny i wszechstronny rozwój naszych uczniów, wydobyć z nich maksimum umiejętności i zdolności, a przez to wzmocnić poczucie własnej wartości.

23.III.2020 - zapoznano wychowawców z nowelizacją R o z p o r z ą d z e n i a z dnia 11.III.2020 M i n i s t r a E d u k a c j i N a r o d o w e j w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 . Przekazano nauczycielom informację o organizacji, o sposobie i realizacji zadań kształcenia na odległość z wykorzystaniem technik i metod pracy dostosowanych do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów, w tym wynikających z indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych - IPET każdego ucznia. Ustalono we współpracy z wychowawcami i specjalistami zajęć rewalidacyjnych, sposób monitorowania i weryfikacji wiedzy uczniów, przekazywania informacji i materiałów dla rodziców i uczniów z wykorzystaniem środków komunikacji telefonicznej, elektronicznej i poczty tradycyjnej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem, wychowawcą, a uczniem lub rodzicem. Wskazano we współpracy z wychowawcami, źródła i dostępne materiały niezbędne do realizacji zajęć, przygotowanie przez wychowawców informacji dla rodziców o niezbędnych materiałach i możliwych formach ich realizacji przez dziecko w domu w tym np. materiały prezentowane

w programach publicznej telewizji i radiofonii, przez Internet. Od dnia 23.III.2020 rozpoczęto w naszym Ośrodku kształcenie na odległość tj. zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych każdego ucznia szkoły i wychowanka Ośrodka, zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej powołując się na zalecenia pani wizytator z Delegatury Kuratorium Oświaty w Nowym Targu. Wychowawcy podjęli pracę i zostali zobowiązani do przesyłania drogą elektroniczną raportów z każdego tygodnia pracy dydaktyczno-wychowawczej prowadzonej zdalnie.

XVIII

Dom Dziecka Niewidomego – kierownik Elżbieta Bochnak

W Domu Dziecka Niewidomego w Warszawie przy ul. Obrońców 24 przebywa siedmioro wychowanków. Czwooro wychowanków jest niepełnoletnich. Sześciu wychowanków uczęszczało do Szkół w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach. Czwooro do Szkoły Podstawowej Specjalnej (dwóch chłopców i dwie dziewczynki – klasa VI), dwoje do Szkoły Przysposabiającej do Pracy, jeden w czerwcu 2019 roku zdał maturę, obecnie studiuje w Wyższej Szkole Lingwistyki w Warszawie. Chłopiec pod koniec roku dostał skierowanie na mieszkanie socjalne, które obecnie jest dla niego remontowane. Termin odbioru jest ustalony na maj 2020. Dwoje starszych wychowanków przebywało na co dzień w internacie w Laskach. W ośrodku korzystali z dodatkowych zajęć: hipoterapii, rehabilitacji ruchowej, zajęć logopedycznych, sportowych, zajęć muzycznych (piano, chór, emisja głosu), orientacji przestrzennej oraz ceramiki. Dni wolne od nauki oraz gdy chorowali spędzali w domu na ul. Obrońców 24. Młodsze dzieci codziennie dojeżdżały do Lasek z domu na Saskiej Kępie. W ramach zajęć w Ośrodku korzystały z rehabilitacji ruchowej, hipoterapii, basenu, terapii integracji sensorycznej oraz orientacji przestrzennej. Dziewczynki miały również zajęcia poza szkolne z rehabilitacji ruchowej oraz logopedii prowadzone przez terapeutów Centrum Diagnostyki i Terapii Dzieci MediPark. Na terenie Domu Dziecka prowadzone były zajęcia z terapii ręki, zajęcia edukacyjno-wokalne z elementami Pedagogiki Serca oraz nauka języka angielskiego.

Dzieci mają zapewnioną podstawową opiekę medyczną w Rejonowej Przychodni SZPZLO Warszawa Praga Południe oraz Przychodni POZ w Laskach. Wychowankowie korzystają ze specjalistycznych poradni: neurologicznej w Przychodni Specjalistycznej ul. Dąbrowszczaków 5a oraz Poradni neurologicznej dla dzieci i młodzieży w Józefowie. Są pod stałą opieką stomatologiczną i okulistyczną w Centrum Zdrowia Dziecka w Międzyzlesiu. Jedna z wychowanek jest pod opieką poradni ortopedycznej w Otwocku Szpital im. prof. Grucy. Korzystają z Poradni Endokrynologicznej i Nefrologicznej Przychodni Specjalistycznej ul. Kopernika 43. Jeden chłopiec korzystał z terapii TOMATISA w Centrum Audio Psycho Fonologii ul. Świętokrzyska 32. Dzieci korzystały też z opieki specjalistycznej odpowiednio do potrzeb (pediatra, neurolog, nefrolog, okulista, ortopeda, stomatolog, dermatolog, endokrynolog, audiolog, laryngolog, okulista, dietetyk, neurologopedia, internista).

Wyjścia grupowe wyjazdy wypoczynkowe wychowanków domu dziecka: wyjścia do kina, piknik w parku Skaryszewskim, udział w biegu na 5km na Foksalu, wyjazd na koncert Chopina w Łazienkach, wyjazd do stadniny koni, wakacje w Krynicy Morskiej, udział w festynie sportowym w Nadarzynie, wyjście na mecz koszykówki, Mikołajki, wyjazd młodszych dzieci na Zieloną Szkołę, udział w rozpoczęciu i zakończeniu Sezonu Motorowego w Kobyłce. W 2019 roku udało się zorganizować przy współpracy z

wolontariuszami oraz bankiem DNB remont kuchni, dostaliśmy nowe meble oraz zostały odświeżone ściany. Na świąt a Bożego Narodzenia wychowankowie otrzymali prezenty od sponsorów Centrali ZUS w Warszawie.

Kadra zatrudniona w roku 2019:

- ❖ Kierownik -wyszktałcenie wyższe pedagogiczne (pedagog). Podypolomowe-tyflopädagogika oraz terapeuta zajęciowy, ukończony kurs dla rodzin zastępczych wg PRAIDE oraz kurs umiejętności wychowawczych w ośrodku PORT w Warszawie.
- ❖ Wychowawca-studia wyższe pedagogiczne(pedagog), studia podyplomowe -Terapeuta pedagogiczny - umowa zlecenie,
- ❖ Opiekunka dziecięca - wykształcenie średnie, kurs terapii ręki, kurs tyflopädagogiczny,
- ❖ Pielęgniarka - wykształcenie średnie, kurs resusytacji krążeniowo oddechowej, kurs szczepień , kurs kardiologiczny, kurs pediatriczny, 3/4 etatu,
- ❖ Pomoc gospodarcza - od września 2019 na emeryturze,
- ❖ Kierowca-wykształcenie średnie, kurs tyflopädagogiczny,
W ramach wolontariatu współpracowaliśmy z: MOW Nr 2 w Warszawie, Lektorem języka Angielskiego, Bankiem DNB, Międzynarodową Szkołą WINGTSUN, aktorem Jackiem Kawalcem, Parafią p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy przy ul. Nobla, z Lions Clubs. Obecnie jesteśmy w trakcie procesu utworzenia Rodzinnego Domu Dziecka.

XIX

Biblioteki w Laskach

BIBLIOTEKA CZARNODRUKOWA

Stan księgozbioru Biblioteki Czarnodrukowej na dzień 31.12. 2019 r. jest następujący:

Księgozbiór główny - 23 933 wol. o wartości 197 810,48 zł.

Księgozbiór podręczników i broszur - 8 033 wol. o wartości 202 772,26 zł.

Księgozbiór Zbiorów Specjalnych - 847 poz. o wartości 119,40 zł

Ogółem wynosi to 400 702,14 zł.

Do dnia 31.12.2019 przybyło: 94 wol. i 7 audiobooków. Ich ogólna wartość wynosi 2 068,40 zł,

Zakupiono 7 audiobooków o wartości 119,40 zł, oraz 63 wol. o wartości 1404,00 zł.

Z darów pochodzi 31 wol. o wartości 545,00 zł.

Statystyka (od 01.01.2019 – 31.12.2019)

Odwiedziny – 1129

Wypożyczenia – 989

Średnia dzienna wypożyczeń – 7

Nowych czytelników - 15

Statystyka (od stycznia do kwietnia 2020)

Odwiedziny – 284

Wypożyczenia – 185

Średnia dzienna wypożyczeń – 4

Nowych czytelników – 2

Odbyła się 1 lekcja biblioteczna

W ramach obchodów związanych z Narodowym Czytaniem 2019 odwiedziła nas Pani Prezydentowa Agata Kornhauser-Duda. Zwiedziła wszystkie działy naszej Biblioteki oraz ofiarowała do jej księgozbioru brajlowskie wydanie Nowel polskich, z autografem Pary Prezydenckiej.

Nasza Biblioteka otrzymała w darze od Fundacji Serdecznik z Poznania tzw. Bajkowóz, kolorową, ruchomą, zawierającą około 150 tytułów i różnych pomocy dydaktycznych, Biblioteczkę dla najmłodszych. W związku z obecną sytuacją, związaną z epidemią koronawirusa, dar ten będziemy mogli odebrać w późniejszym terminie.

BIBLIOTEKA BRAJLOWSKA

Liczba odwiedzin 312

Czytelnicy: dzieci – 33; dorośli – 5, nowi czytelnicy - 5

Księgozbiór książek brajlowskich liczy 18815 egzemplarzy

Przeprowadzono 5 lekcji bibliotecznych. Do Biblioteki zapisało się 4 nowych czytelników.

BIBLIOTEKA

PODRECZNIKÓW BRAJLOWSKICH

We wrześniu 2019 r. zostało wypożyczonych 378 tomów podręczników brajlowskich.

W związku ze zmianą podstawy programowej duża część podręczników przestała być aktualna. Została dokonana selekcja i większa część podręczników została zlikwidowana. W okresie od stycznia do marca 2020 r. zostały przyjęte do Biblioteki nowe podręczniki brajlowskie, wydrukowane w firmie Altix. W tym czasie zainwentaryzowano 1809 tomów nowych podręczników dla klas od 1 do 8. Książki przyjęte przez Bibliotekę trafiły do Szkoły Podstawowej, w której będą przechowywane i udostępniane uczniom. Na koniec roku szkolnego Szkoła Podstawowa przedstawi Bibliotece stan liczebny (zniszczenia, zagubienia itp.) udostępnionych książek. Dane te będą zawarte w rocznej inwentaryzacji księgozbioru, do której zobowiązana jest Biblioteka.

W związku ze zmniejszeniem ilości podręczników brajlowskich, dotychczasowy magazyn, przeznaczony na te podręczniki został zlikwidowany i czeka na nowe przeznaczenie.

DZIAŁ BRAJLA

W Dziale Brajla w 2019 roku zostało wydrukowane 32 tytuły (228 tomów). Na prośbę Niewidomych zostały wydrukowane Modlitewniki: Módlmy się przed Najświętszym Sakramentem oraz Kalendarze na 2020 rok.

XX Dział Tyflogiczny w Laskach – kierownik s.Benita Hadamik

Dział Tyflogiczny zatrudnia 2 osoby na 2 etatach oraz wolontariat ½ etatu.

BIBLIOTEKA TYFLOGICZNA

Nowe książki i maszynopisy są systematycznie inwentaryzowane, oprawiane i katalogowane komputerowo i tradycyjnie. Każda pozycja zostaje również zakwalifikowana do katalogu tematycznego, który jest stale rozbudowywany i poszerzany o nowe hasła w celu ułatwienia wyszukiwania pozycji na dany temat. Trwa aktualizacja katalogu książek i zbioru czasopism. W celu utworzenia katalogu cyfrowego powstała przygotowana przez Pana Igora Gawlika w ramach wolontariatu, nowa, autorska aplikacja **lib.tono.pl** pozwalająca na digitalizację katalogu zbiorów bibliotecznych oraz ich obsługę przez osoby niewidome.

Księgozbiór:

Stan na koniec grudnia 2018	Przybyło	Stan na koniec grudnia 2019
11 302 woluminy	26 woluminów	11 328 woluminów

Czasopisma:

Prowadzimy prenumeratę **13** tytułów polskich. Przychodzą **3** czasopisma obcojęzyczne.

Obsługa czytelników:

Czytelnicy: 206 osób

Wypożyczenia: 434

Zwroty: 486

Praktyki, szkolenia, badania, konsultacje:

W roku 2019 przyjęto w Ośrodku 89 praktykantów i udzielono 20 konsultacji odnotowanych (wcześniej umówionych i zapisanych w terminarzu), oraz wiele okazjonalnych nie odnotowywanych w tym udzielanych telefonicznie bądź e-mailowo. Przyjęto łącznie 84 grupy popularne to jest 2512 osób.

Odbyło się szkolenie w ramach studiów podyplomowych „Collegium Balticum” dla 16

sluchaczy oraz szkolenia dla 3 grup osób niewidomych w zakresie nowych technologii. W Dziale Tyflogicznym prowadzony jest pod kierunkiem p. Józefa Plachy coroczny kurs dla nowozatrudnionych pracowników Ośrodka. Celem Kursu jest przekazanie podstawowych zasad współpracy z niewidomymi, zasad bezpiecznego i samodzielnego poruszania się osób niewidomych, zagadnień związanych z terapią widzenia, a także całokształtem pracy rewalidacyjnej naszego Ośrodka. Ponad to wprowadzenie w historyczne uwarunkowania podstawy ideowe Dzieła Triuno.

WSPÓLPRACA

Dział Tyflogiczny podejmuje szereg działań we współpracy z TONO Praca Spółką z o. o. powołaną przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, poprzez konsultowanie, prezentowanie zgłaszającym się do nas grupom, a także indywidualnym zainteresowanym osobom i firmom realizowanych przez Spółkę zadań, takich jak: tworzenie narzędzi umożliwiających zatrudnianie osób niepełnosprawnych, tworzenie miejsc pracy, a także poszukiwanie rozwiązań ułatwiających funkcjonowanie i rehabilitację osób niewidomych. TONO Praca przygotowało showroom, gdzie możemy prezentować rozwiązania „inteligentnego domu” dostępne dla niewidomych osób, znacznie ułatwiające ich funkcjonowanie w życiu codziennym we współczesnej coraz bardziej wizualnej rzeczywistości. Dzięki środkom finansowym pozyskanym, w prowadzonej przez Dział Darów, internetowej akcji „Czas na innowacyjność” wdrożono, następujące rozwiązania: - Zainstalowano router mesh z myślą o lepszej łączności Wi-Fi oraz bezpieczniejszym internecie w Dziale Tyflogicznym; czujniki otwarcia okien i drzwi, multi-czujnik mierzący temperaturę, wilgotność i ciśnienie w pomieszczeniu; oraz zakupiono rolety elektryczne ze sterownikami umożliwiającymi sterowanie nimi poprzez aplikację w iphonie; Całość podłączono do „inteligentnego głośnika” TONOS z inteligentnym asystentem głosowym, pierwszego, sterowanego polską mową, umożliwiającego dostęp do informacji znajdujących się w internecie oraz sterowania urządzeniami inteligentnego domu. Za pomocą komend głosowych możemy sterować inteligentnymi żarówkami, standardowym oświetleniem, inteligentnymi gniazdkami elektrycznymi, korzystać z treści audio dostępnych na YouTube, słuchać radiowych stacji internetowych, podkastów, audiobooków, uzyskać informację o godzinie, bieżącej dacie, pogodzie i wielu innych. Urządzenie dzięki temu dostępne jest również dla osób wykluczonych cyfrowo, to znaczy nieposługujących się na co dzień smartfonem lub komputerem. W ciągu roku prezentowano jego możliwości odwiedzającym nas osobom zarówno w zorganizowanych grupach, jak i indywidualnie. W ramach wspólnych działań z TONO Praca od października 2019 roku w Dziale Tyflogicznym zatrudnionych zostało dwóch stażystów na trzy miesięczne staże zawodowe w ramach projektu „Trampolina do kariery - aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnością wzroku w województwie mazowieckim" prowadzonym przez Fundację „Szansa dla Niewidomych”. Stażyści wprowadzili informacje do bazy danych do obsługi zbiorów biblioteki tyflogicznej poprzez aplikację lib.tono.pl, zapoznali się z księgozbiorem, uczyli przekazywania informacji za pomocą poczty elektronicznej oraz obsługi i prezentowania nowoczesnych urządzeń tyflo ułatwiających funkcjonowanie osoby niewidomej w życiu codziennym. Wyposażono stanowiska pracy stażystów w niezbędny sprzęt i urządzenia do wykonywania podjętych zadań. Należą do nich: stanowisko komputerowe z oprzyrządowaniem dla osoby słabowidzącej, i ponad to: odtwarzacz książek, Foxy Reader, „mówiący” tester kolorów, „mówiące” wagi kuchenne, „mówiąca” miarka i termometry, czujnik poziomu cieczy i inne.

W ramach współpracy z firmą Transition Technologies rozpoczętej w 2018 roku oraz otrzymanemu finansowemu wsparciu w postaci przekazania urządzeń: (iPhone 8+, Apple TV4k) popularyzujemy nowoczesne rozwiązania w zakresie zaawansowanych technologii wykorzystywanych przez osoby z dysfunkcją wzroku. W tym należące do nich tworzone

przez TT aplikacje z grupy Seeing Assistant. Jest to grupa osobistych asystentów działających na urządzeniach mobilnych z systemem iOS i Android. Dzięki nim można wykonać codzienne czynności szybciej, łatwiej i dokładniej, także za pomocą poleceń głosowych. W grudniu w ramach współpracy z TONO Praca rozpoczęliśmy przygotowania do utworzenia platformy do transmisji multimedialnych umożliwiających przybliżanie tematyki tyflogicznej przez internet oraz prowadzenia szkoleń. Pozyskaliśmy sprzęt i zdobywamy doświadczenia oraz uczymy się jak prowadzić zajęcia multimedialne dla nauczycieli naszych placówek misyjnych lub innych ośrodków zainteresowanych tyflopädagogiką. Aktualnie trwa, prowadzona przez Dział Darów, internetowa zbiórka środków pieniężnych pod hasłem: „Udostępnij Bibliotekę Tyflogiczną – Klucz do wiedzy” na odnowienie i poszerzenie, konieczne między innymi ze względu na kończące się miejsce gromadzenia nowych pozycji książkowych, naszej biblioteki tyflogicznej. W księgozbiórze posiadamy, niejednokrotnie, unikatowe tytuły książek i czasopism.

W imieniu Zespołu Kierowniczego Ośrodków
Elżbieta Szczepkowska
Dyrektor Ośrodka Szkolno-Wychowawczego
dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach